

2014 йил — «Соғлом бола йили»

Mustaqillik huquq demakdir Huquqchi

1997-йил 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2014-йил 2-yanvar, №1 (886)

Мустақиллик майдони

Эртақлар шаҳарчасининг мўъжизавий жозибаси

Мустақиллик майдонида бўлаётган Янги йил байрами тантаналари қордек оппоқ тилакларимиз, покиза орзу-ниятларимиз, болажонларнинг беғубор, шодон кайфиятига ҳамоҳанглир.

Мамлакатимизда инсон омилига устувор аҳамият қаратиш, миллати, эътиқоди, ижтимоий ҳолатидан қатъи назар, барча фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш Юртбошимиз томонидан барча соҳаларда амалга оширилаётган ислохотларнинг пировард мақсадидир. Жонажон Ватанимизнинг ижтимоий барқарорлигини таъминлаш, иқтисодиёт, таълим-тарбия, маънавият ва маърифат, соғлиқни сақлаш, илм-фан каби соҳаларда эришилган улкан ютуқ ва марралар, энг асосийси, жамиятимиздаги ўзаро аҳиллик, тотувлик, меҳроқибат ва баркикенглик муҳити халқаро миқёсда алоҳида эътироф этилиб, юксак баҳо-ланмоқда.

2013 йил мустақил Ўзбекистонимиз тарихи зарварларида муҳташам иншоотлар, ишлаб чиқариш корхоналари, мактаблар, шифо масканлари, маърифат ва санъат масканлари қад ростлаган баракали йил сифатида муҳрланиб қолиши шубҳасиз. Кириб келган 2014 йил эса халқимизнинг

азалий мақсад-муддоларига ҳамоҳанг тарзда «Соғлом бола йили» деб номланиши эзгу интилишларимизнинг ўзига хос мантиқий давомидир.

Ҳар янги йил арафасида барпо этилиши анъанага айланган Мустақиллик майдонидаги мўъжаз шаҳарчага кириб келган киши ўзини гўё эртақмонанд гўшага тушиб қолгандек ҳис этади. Бу ерда қад ростлаган улкан арча, айникса, кичкинтойларга катта завқ-шавқ улашмоқда.

Майдондаги улкан сахнада Ўзбек Миллий академик драма театри жамоаси актёрлари иштирокидаги "Қорбобога мактуб ёки кутилмаган меҳмонлар" номли театрлаштирилган томоша намойиш этилмоқда. Майдонга ўрнатилган икки улкан экраннинг бирида 2013 йил — «Обод турмуш йили»да жамиятимиз ҳаётининг турли жабҳаларида амалга оширилган беқеъс ўзгаришлар, бунёдкорлик одимлари, гўзал шаҳар ва қишлоқларимиз, ёш авлод келажаги йўлида кўрсатилаётган чексиз меҳр-эътибор намойиш этилса, бошқасида юртимиз аниматорлари томонидан ишланган мультфильмлар, майдонда ўтаётган байрам тадбирларини томоша қилиш мумкин.

Махсус ўрнатилган бошқа сахнада Бадий жамоалар ижодий бирлашмаси, Ўзбекистон Давлат консерваторияси

эстрада бўлимнинг иқтидорли талабалари, Ўзбекистон Давлат санъат ва маданият институти, мумтоз ва эстрада йўналишида ижод қилаётган хонандалар, "Нихол" мукофоти совриндонлари, мамлакатимиз ва халқаро миқёсдаги танловларда ғолиб бўлган ижодкор ёшлар иштирокидаги концертлар томошабинлар эътиборига ҳавола этилмоқда.

Майдонда ташкил этилган савдо расталаридан кичкинтойлар учун ширинликлар, турли ўйинчоқлардан иборат савдо харид этиш мумкин. Ўттизга яқин аттракцион, олтмишга яқин махсус ўйинлар қурилмалари ўғил-қизлар билан гавжум.

Оқшом тушгач, майдон янда фусонкор қиёфа касб этади. Бадий безаклар, лазерли технологиялар, иллюминацион чироклар, махсус ёритиш эффектларидан киши қалбига янада кўтаринкилик, завқ инади. Майдонга туташ юнчаларнинг икки тарафи ўндан ортиқ бадий эффект берувчи махсус чирокли қурилмалар билан жиҳозланган.

Муаззам майдонда куй қўшиққа уланади. Айни пайтда пойтахтимизнинг бошқа майдонларида ҳам Янги йил байрами томошалари давом этаётди.

Ўз мухбиримиз

Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан кейин ўтган ҳар бир йил халқимиз ҳаётида чуқур из қолдири. 23 йил мобайнида юртдошларимиз катта ижобий ўзгаришларни бошдан кечирди. Йилларни сарҳисоб қиларканмиз, улар бамисоли қарвондай тизилиб, ҳар бири ўз юки ва шукҳи билан кўз ўнгимиздан ўтади. Ҳар бирининг ўз номи ва халқимизга армуғон этган ўз туҳфаси бор. Маънавий юксалиш, фаровон турмуш, ободончилик, шаҳарсозликдаги улкан ютуқлар истиқлол армуғонидир.

Фарзандлари СОҒЛОМ ЮРТ...

Хусусан, тарих зарварларидан жой олган 2013 йил ўзининг ютуқларга бойлиги ва салоҳияти билан алоҳида кўзга ташланади. Муҳтарам Президентимиз томонидан "Обод турмуш йили" деб номланган 2013 йил ўз номига муносиб равишда мамлакатимизни обод гўшага айлантиришнинг ҳақиқий бурилиш даври бўлди. "Обод турмуш йили"да бажарилган ишлар ҳақида биргина кўрсаткич, яъни Дастур доирасида барча манбалар ҳисобидан 6 триллион 930 миллиард сўм ҳамда 471 миллион АҚШ долларидан ортиқ маблаг сарфланганининг ўзи амалга оширилган ишларнинг ҳажми ва кўлами қанчалар кенг ва улкан эканидан далolat беради.

Ватанимизнинг бугунги қиёфасини, архитектура ва иншоот-созликнинг тенгсиз намуналарини барпо этиш истиқлол йилларида бошланди, десак ўринли бўлади. Миллий меъморчилик анъаналари ва замонавий шаҳарсозликнинг энг юксак мезонлари асосида қурилган Мустақиллик майдони, "Ўзбекистон" халқаро анжуманлар саройи, Маърифат маркази, Ҳазрати Имом мажмуаси, "Бунёдкор" спорт мажмуаси каби иншоотлар фикримизнинг далилидир. Зеро, Соҳибқирон бобомиз Амир Темур "Бизнинг қудратимизга шубҳа қилганлар биз қурган иморатларни келиб кўрсинлар", деганларида жуда катта маъно бор. Йилдан-йилга чирой очиб бораётган Тошкентимизнинг бугунги замонавий қиёфаси, бунёдкорликда буюк бобомиз изидан бориб амалга оширилган ишларнинг дебютидир.

Ҳақиқий ободлик улуғвор мақсадлардан, моддий-маънавий асослардан бошланади ва рўёбга чиқади. Бугун нафақат республикамиз пойтахти Тошкент шаҳри, балки вилоятлар марказий кўчаларидан тортиб биноларига, чойхоналаридан тортиб ресторанларига, гузарларидан тортиб марказий хибобларига — ҳамма-ҳаммаси замонавий асосда қайта қурилоқда ёки реконструкция қилиниб обод этилмоқда. Йигирма ва ҳатто ўн йил бурун ҳам бу қадар кўлами кенг бунёдкорлик ишларини тасаввур этиш қийин эди. Бугун истаган вилоятдан Тошкентдагидек шароитни, худди шундай измат ва сервис инфратузилмасини кўришингиз ва улардан баҳраманд бўлишингиз мумкин. Мустақиллик йилларида Қарши шаҳри, унинг кўча ва хибобларининг қиёфаси янгича, замонавий кўриниш касб этди.

[Давоми 4-бетда]

Обуна — 2014

2014 йилда ҳам "HUQUQ" газетаси Сизнинг энг яқин ҳамкорингиз бўлиб қолади. Газетамизга «Матбуот тарқатувчи» АК ва барча почта алоқаси бўлимларида обуна бўлишингиз мумкин.

НАШР ИНДЕКСИ - 231

Фарзандлар олдида масъулмиз

Муҳтарам Президентимиз 2014 йилни "Соғом бола йили" деб эълон қилар эканлар, соғлом болани вояга етказишда эътибор қаратишимиз лозим бўлган бир қатор жиҳатларни таъкиллаб ўтгалар. Хусусан, соғлом болани вояга етказишда таълим-тарбия ва спортнинг ўрни ҳамда таъсирини янада қучайтириш лозимлигини ўқидилар.

Умидбек ХУСАИНОВ,
Қўшқўпир туман прокурори

Дарҳақиқат, фарзандлар камолотини таълим-тарбиясиз ва спортсиз тасаввур қилиш қийин. Шу ўринда мустақилликнинг илк йиллариданоқ соғлом, баркамол авлодни камол топтириш давлат сиёсатининг устувор вазифаларидан бири сифатида белгиланганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. Вояга етмаганлар ҳуқуқини ҳимоя қилиш, ёш авлоднинг юксак маънавиятли, жисмонан соғлом инсонлар бўлиб вояга етишларини таъминлаш, улар қалбида ватанпарварлик туйғуларини юксалтириш, ёт гоёларга нисбатан иммунитетни шакллантириш борасида амалга оширилаётган кенг кўламли чора-тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Прокуратура идоралари томонидан вояга етмаганлар масаласига ҳар доим алоҳида эътибор қаратилиб, бу борада қонунийликни таъминлаш юзасидан қатор чора-тадбирлар қўлланилиб келинмоқда.

Қўшқўпир туман прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиянинг ўтган йилга белгиланган иш режаси асосида Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида" - ги ҳамда "Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида" ги Қонуни ижроси, спорт ва таълим муассасаларида вояга етмаганларни, айниқса, қишлоқ жойларида яшовчи болаларнинг спорт тўғрақлари ва оммавий спортга жалб қилиш орқали уларнинг жисмоний тайёргарлиги даражасини юксалтиришда оид ишлар аҳоли ўрганилди.

Туманда вояга етмаганлар сони 59385 нафарни ташкил қилади. Мавжуд 53 та умумтаълим мактабларида 22397,7 та, ўрта махсус таълим муассасаларида 6169 нафар ўқувчи таълим-тарбия олади. Бу ёшларнинг жисмоний камолотини, саломатлигини таъминлашда муҳим ўрин тутувчи жисмоний тарбия дарсларининг ўқитилиши қай даражада? Маълум бўлишича, умумтаълим мактабларида 196 нафар, касб-ҳунар коллежларида 88 нафар ўқувчи дарс бериб келади. Аксарият мактаб ва коллежларда дарслар намунали ташкил қилинган, кўплаб спорт мусобақалари уюштирилиб, болаларни мунтазам спортга жалб қилиш чоралари кўрилмоқда. Буни спорт билан шуғулланувчи ўқувчилар сони 22321 нафарни ташкил қилиши мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Бироқ, тумандаги 7, 16, 37, 42, 50, 51-сонли мактаблар спорт заллари билан таъминланмаганлиги, уларда ўқувчиларнинг спорт

билан шуғулланишлари учун етарли шарт-шароитлар яратилмаганлиги ачинарлидир.

Тегишли жараёнда шунингдек, педагог кадрларни янги давлат таълим стандартлари ва ўқув дарслари бўйича тўлақонли фаолият кўрсатишларини таъминлаш, педагог ходимларнинг малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлашнинг турли шакллари орқали узлуксиз методик хизматни таъминлаштириш чоралари етарли даражада бажарилмаганлиги аниқланди. Айтилик, туман халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлимига қарашли БУСМда ҳамда умумтаълим мактабларида айрим жисмоний тарбия фани ўқитувчилари томонидан 5 йилдан буён малакасини оширмаганлик ҳолатларига йўл қўйилган. Айрим мактабларда ўрта махсус маълумотли ёшлар ўқитувчи лавозимига мезёрларга зид равишда ишга қабул қилинган.

Ўрганиш жараёнида ўқувчиларнинг дарсларда қатнашиш давоматлари, турли тўғрақларга жалб қилинганлиги аҳоли ҳам таҳлил қилинди. Бу борада аниқланган хато ва камчиликларни бартараф қилиш юзасидан чоралар кўрилди.

Туман прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг 2011 йил 14 июндаги "Вояга етмаганлар ҳақида қонуний ижроси устидан прокурор назоратини янада қучайтириш тўғрисида" ги 92-сон буйруғи ижросини таъминлаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Шу асосда Қўшқўпир туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияда текшириш ўтказилди. Комиссияга ўтган йилнинг 9 ой давомида ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ва бошқа ташкилотлар томонидан 78 та маъмурий материаллар тақдим қилинган бўлиб, ота-оналардан 91 нафари жаримага тортилган, 20 нафар вояга етмаганлар ИИБ профилактик ҳисобига олинган. Комиссия томонидан бу даврда тарбиясиз оғир вояга етмаганларни махсус касб-ҳунар коллежга жойлаштириш ҳақида судга илтимоснома киритилмаган. Бундан ташқари, комиссия фаолиятида бир қатор қонунбузилишларга йўл қўйилганлиги ҳам аниқланди. Хусусан, Республика вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиясининг 2-сонли қарори ижро учун комиссия аъзоларига юборилган бўлса-да, қарор ижроси бўйича маълумотлар тўлиқ талаб қилиб олинмаган.

Комиссияда халқ қилинган маъмурий материалларнинг

қонунийлиги ўрганилганда, бир қатор қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланди. Комиссия томонидан дарс машғулотларига мунтазам равишда қатнашмаётган ўқувчиларнинг ҳисобини юритиш, уларни таълимга қайтариш ишлари лозим даражада бажарилмаган. Жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда вояга етмаганлар ўртасида маънавий тарбияни қучайтириш ва диний ақидапарастликнинг олдини олишга доир тадбирлар ўтказилмаган.

Албатта, бугунги кунда кўпчиликти ташвишга солаётган яна бир масала борки, бу эрта ва қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг олдини олишдир. Туман прокуратураси томонидан никоҳ ёши тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ижросини назорат қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада кўплаб тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмоқда. Бироқ, айрим ота-оналарнинг масъулиятсизлиги, эрта никоҳнинг салбий оқибатлари ҳақида ўйламасликлари, ёшларнинг ҳаётга энгил қарашлари натижасида қонун талабларига зид равишда оила қуриш ҳолатлари ҳамон учрамоқда.

"Кенагас" қишлоғида яшовчи фуқаро У.Аҳмедов ва Д.Аҳмедовлар 1997 йилда туғилган қизи Ферузани вояга етмаган бўлишига қарама-қарши, фуқаро Б.Шеровга турмушга беришга тарадуд қўраётганлиги аниқланди. Прокуратура томонидан бу фуқароларга ва "Кенагас" маҳалла фуқаролар йиғини раиси, туман ва маҳалла имомларига қонун талабларини тушунтирилди ва қонунбузилишига йўл қўймаслик ҳақида оғохлантирилди. Бироқ, шунга қарама-қарши тўлиқ қилинди. У.Аҳмедов, Д.Аҳмедова ва Ф.Шеров қонуний ҳажага тортилди. Афсуски, бу муаммо ҳал бўлди дегани эмас. Ўртдошларимиз эрта ва қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг салбий жиҳатларини тўла англаб етмас экан, бундай ҳолатларга узил-кесил барҳам бериш қийин.

Муҳтарам Президентимиз Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 21 йиллиги тантаналарида қилган маърузасида соғлом бола, аввало, соғлом ва ахил оиланинг меваси эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтдилар. Шундай экан, оила муносабатларига юзани қарашга ҳеч биримизнинг ҳаққимиз йўқ.

Фарзандлар эртанги кунимизнинг эгалари. Халқимиз оддийгина қилиб "эканинг-ни ўрасан" дейди. Келажагимизнинг янада нурафшон, янада фаровон бўлиши бугун болаларга қаратаётган эътиборимизга, кўрсатаётган гамўўрлигимизга, бераётган тарбиямизга боғлиқ. Буни ҳар доим ёдда тутайлик.

Мамлакатимиз ўз мустақиллигини қўлга киритганидан сўнг инсон ҳуқуқи ва эркинликлари олий қадрият даражасига кўтарилди. Амалга оширилаётган барча ислохотлар, аввало, инсон учун, унинг манфаатлари ва фаровон турмуш кечирishiга қаратилган. Фуқароларнинг ҳуқуқи ва эркинликлари қай даражада муҳофаза қилиниши кўп жиҳатдан уларнинг ваколатли давлат органлари, муассасалар ёки халқ вакилларига ариза, тақлиф ва шикоятлар билан қилган мурожаатларининг ўз вақтида ва адолатли ҳал этилишида намоён бўлади.

Фуқаролар мурожаатига безътибор бўлманг

Анваржон МҲМИНОВ,
Бағдод туман прокурори ёрдамчиси

Хар бир фуқаро бирор-бир масала юзасидан мурожаат қилар экан, бунинг замирида инсон ва жамият манфаатлари ётади. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 35-моддасида ҳар бир шахс бевосита ўзи ва бошқалар билан биргаликда ваколатли давлат органларига, муассасаларига ёки халқ вакилларига ариза, тақлиф ва шикоятлар билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга эканлиги белгиланган. Аризалар, тақлифлар ва шикоятлар қонунда белгиланган тартибда ва муддатларда кўриб чиқилиши шартлиги мустаҳкамлаб қўйилган. Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги (янги таҳрири) Қонунида фуқаролар мурожаатларининг асосий қоидалари, кўриб чиқиш тартиби, муддати ва хал этиш принциплари белгиланган. Эътиборли ва муҳим жиҳати шундаки, фуқароларнинг мурожаатлари, албатта, қабул қилиниши ва кўриб чиқилиши кераклиги ҳам қонуннинг қатъий талаби ҳисобланади. Шунингдек, қонунда фуқароларнинг ҳуқуқ ҳамда эркинликларини таъминлашга қаратилган қонуний ижроси устидан назорат қилиш прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишларидан бири сифатида белгиланган.

Бағдод туман прокуратураси томонидан ҳам юқоридаги қонун ижросини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини муҳофаза қилиш борасида самарали ишлар амалга оширилмоқда. Бу йўналишда ўтказилган текшириш натижалари жойларда мазкур қонунчилик ижросини таъминлаш, фуқароларнинг мурожаатларини қайд қилиш, кўриб чиқиш ва ҳал қилишда қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйилаётганлигини кўрсатди. Жумладан, туманинг Меҳнатобод МФЙ раиси А.Халилов зиммасига юклатилган вазифаларини талаб даражасида бажармасдан, фуқароларнинг мурожаатларини белгиланган муддатларда кўриб чиқмаган. Меҳнатобод қишлоғида яшовчи фуқаро А.Холдоров 2013 йил 29 июль кунини уйи олдидан ўтган зовур устидаги кўприкни қайта таъмирлашда амалий ёрдам беришни сўраб мурожаат қилган. Бироқ ариза "Фуқароларнинг мурожаатларини рўйхатла олиш китоби" га қайд қилинмай, мурожаат қўшимча ўрганиш ва текширишни талаб етмаган бўлса-да, текшириш кунига қадар ўрганиш қийилмай, ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Худди шундай ҳолатни Бағдод қишлоғида яшовчи фуқаро У.Неғмаджонова ва Тинчлик маҳалласида яшовчи фуқаро А.Суярловларнинг моддий ёрдам сўраб ёзган аризаларига бўлган муносабатда ҳам кузатиш мумкин.

Самарқанд ҚФЙ раиси Йигитали Тиллаев ҳам "ҳамкасби" дан қолишмас экан. У ҳам фуқароларнинг мурожаатларини белгиланган муддатларда кўриб чиқмасдан, "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги Қонуннинг 18-моддаси талабларини бажармай, мурожаатларини кўриб чиқиш муддатларини узрли сабабларсиз бузиб келган. Жумладан, раис Ёзёнов туманида яшовчи фуқаро Х.Раджаповнинг Самарқанд қишлоғидаги ота-онасидан қолган уй-жойни укалари ўртасида тақсимлаб беришда амалий ёрдам кўрсатишни сўраб ёзган аризасини безътибор қолдирган. Шунингдек, раис фуқаролар Ё.Ҳамдамов, Э.Солиев, Б.Жўраев, Д.Ҳасанов, Т.Хусанов, Ш.Париев, Э.Қодировларнинг ҳам мурожаатларини кўриб чиқишни пайсалга солиб, қонун талабларини бузган.

МФЙ ва ҚФЙ раисларидан "ўрнак" олган Бағдод туман йўл ҳўжалиги пудрат таъмирлаш-фойдаланиш давлат корхонаси директори Исмоилжон Кенжаев ҳам мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар инсон манфаатларига қаратилганини яхши англаб етмаган ҳамаси, мурожаат ортида инсон тақдирини ётганлигини унутиб қўйди. У Бағдод шаҳарчасида яшовчи фуқаро А.Каримованинг туман марказида йўл кенгайиши сабабли бузилган иншооти учун компенсация тўлашни сўраб ёзган мурожаатини ўрганиб чиқмай, эътиборсиз қолдирган. Шунингдек, директор Бордон МФЙ раиси томонидан ёзилган мурожаатни мамлакатимиз қонунчилиги асосида кўриб чиқмай, ўз ҳолига ташлаб қўйган.

Ўтказилган текшириш натижалари бўйича зиммасидаги вазифаларни талаб даражасида адо этмай, фуқароларнинг мурожаатларига безътибор бўлган мансабдор ва масъул шахсларга нисбатан тегишли прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди.

Фарзандлари соғлом юрт...

/Давоми.

Бошланиши 1-бетда/

Масалан, Қарши шаҳрини янада гўзал, замонавий марказга айлантириш учун унинг 2030 йилгача мўлжалланган бош режасини ишлаб чиқиш, шахар инфратузилмасини реконструкция қилиш ва таъмирлаш бўйича 2013 йил 25 июлда Президентимизнинг "Қарши шаҳрини келажакда қайта қуриш режаси ва замонавий йўл-транспорт коммуникацияларини ривожлантириш Дастури тўғрисида"ги Қарори ва шу асосда мамлакатимиз ҳукуматининг махсус Дастури қабул қилинди.

Ана шу Дастурга мувофиқ, биринчи навбатда, шаҳарнинг ҳудудини кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Бугунги кунда унинг умумий майдони 8 минг 500 гектардан иборат бўлса, келгусида бу рақам икки баробар ортиб, қарийб 17 минг 700 гектарни ташкил этади.

Йўл-транспорт инфратузилмасини яхшилаш мақсадида шаҳарни айланиб ўтадиган, узунлиги 56 километр бўлган ҳалқа йўл қурилиши бошлаб юборилди. Мазкур йўлнинг темир йўл ва автомобиль йўллари кесишадиган нукталарида 6 та замонавий йўл ўтказгич қуриш белгиланган.

Бу лойиҳанинг аҳамияти шундаки, ҳалқа йўли ишга тушиши билан оғир юк машиналари ва бошқа кўпгина транспорт воситалари шаҳарни айланиб ўтадиган бўлади. Бу эса ўз навбатида ҳаракат хавфсизлигига, экологик муҳитга ижобий таъсир кўрсатади.

Қарши автовокзали қурилиб, Бешкент автостанцияси капитал таъмирланади. Шаҳар аҳолисига транспорт хизмати кўрсатиш сифатини яхшилаш мақсадида Самарқандда ишлаб чиқарилган 150 та "Isuzu" автобуси лизинг асосида харид қилинади.

Қарши шаҳри учун энг ўткир масалалардан бири бўлган ичимлик суви таъминотини яхшилаш мақсадида қарийб 55 километрик сув тармоқларини янгидан қуриш ва модернизация қилиш вазифаси ҳам Дастурда ўз ифодасини топган.

Шаҳардаги канализация тизимининг техник ҳолатини яхшилаш учун хоржий сармоялар ҳисобидан тозалаш иншоотлари ва 100 километрдан орტიқ тармоқни реконструкция қилиш режалаштирилмоқда.

Воҳанинг иқлим ва табиий шароитини ҳисобга олган ҳолда, Қарши магистрал каниали, Қашқадарё дарёси ва бошқа каналлар соҳиблари янги инфратузилма объекти, оилавий дам олиш масканлари барпо этилади.

Бундан ташқари, шаҳарда 9 та янги майдон, 8 та хиёбон қуриш, мавзудиларни реконструкция қилиш, шу тарихи шаҳар аҳолиси ва меҳмонлари учун қулай шарт-шароит яратиш масалалари ҳам Дастурдан ўрин олган.

Шаҳардаги эски, яроқсиз ҳолга келиб қолган бир қаватли айрим бинолар ўрнида 2-3 қаватли замонавий уй-жойлар қад ростлайди. Уларнинг би-

ринчи қаватида аҳолига хизмат кўрсатиш объекти қурилади. Бу ҳақда Президентимиз Исрол Каримов халқ депутатлари Қашқадарё вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги маърузасида атрафлича тўхталиб ўтган эди.

Юқорида санаб ўтганим, биргина Қарши шаҳрида бўлган ва бўладиган ўзгаришлар, янгиланишларни Қашқадарё вилояти, қолаверса, мамлакатимиз миқёсида тасаввур этсак, мустақиллик йилларидаги одимларимиз нақадар залворни эканлиги яққол намоён бўлади. Бу шубҳасиз, жондек азиз истиқлолимиз меваси.

Бахтли ва фаровон ҳаёт кечириш ҳар бир инсоннинг орзуси. Бундай юксак орзуга етишнинг шarti ва гарови бўлган омилар кўп. Лекин улар орасида ҳаётимизга маъно-мазмун берадиган, уни янада ёруғ ва файзли қиладиган бир омил борки, у ҳам бўлса, одамнинг ўз уйи, ўз юрти ва ҳаётини ҳар томонлама гўзал ва обод қилиб, ундан ўзи мамнун бўлиб яшашидир.

Табиийки, иморат қилмоқчи ва уй-жой харид қилмоқчи бўлган киши даставвал унинг мустақамлигига эътибор қаратади. Шундан сўнг унинг кўркам ва шинамлиги, ундаги қулайликлар ҳисобга олинади. Президентимиз ташаббуси билан кишлоқларда намунавий лойиҳалар асосида қуриладиган турар жойларда ана шуларнинг бари мумкин. Масалан, биноларнинг пишиқ гиштдан, замонавий ва бежирми қурилиш ашёларидан тикланиши уларнинг бир неча авлодларга хизмат қилишини кафолатласа, пухта меъморий ечими йиллар давомида унга ўзгартириш киритишга эҳтиёж туғдирмайди. Замон андозалари асосида ўрнатилган канализация тармоқлари худди шаҳарлардагидек шарт-шароитни муҳайё қилса, ҳар бир хонадон учун ажратилган мўъжазгина ер майдони рўзгор учун зарур неъматлар етиштириш имконини беради.

Президентимизнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 21 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида таъкидланишича, "Обод турмуш йили"да республикамиз кишлоқларида 10 миңга намунавий уй-жойлар қурилган, 1 триллион 400 миллиард сўмлик узоқ муддатли ва имтиёзли кредитлар берилган.

Ахир юксак даражадаги қулайликлар, сув, газ таъминоти, канализация зарур ижтимоий инфратузилма билан таъминланган уй-жойларга эга ҳозирги замонавий кишлоқларимизни олдинги ҳолат — асосий қисми сомонли лой, гувала ёки пахсадан қурилган, полисиз, паст шифтли, деярли маиший шароитлари йўқ аҳоли яшаш пунктлари билан солиштириб бўладими? Албатта, йўқ!

Бугун турмушимизни янада обод қилсак, эртага ўғил-қизларимиз бундан-да улғувор ишлар билан машғул бўлади-

лар, дея ният қилаемиз. Зеро, турмуш ободлиги бу — келажак буюк давлат қуриш йўлидаги пиллоянинг битта зинасидир. Эътибор беринг, юртимиз ҳар йили ана шу пиллоянинг биттадан зинасини босиб ўтмоқда. "Оила йили", "Аёллар йили", "Соғлом авлод йили", "Она ва бола йили", "Сиҳат-саломатлик йили", "Ёшлар йили", "Баркамол авлод йили", "Мустаҳкам оила йили", "Обод турмуш йили". Шу тарзда халқалар давом эттиради. Биз ҳам бир жойда тўхтаб қолмаймиз. Зеро, ўзбеклар битта жойда тўхтаб

ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авлодни шакллантиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига мувофиқ, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш борасидаги ишларни янада кучайтириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари дастури ҳаётга изчил татбиқ этилаётир.

Унга биноан, туғиш ёшидаги аёлларни соғломлаштириш, хотин-қизлар ва болаларга тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича халқаро стандартлар-

қоладиган миллат эмас, у ҳамиси олдинга интилган ва бундан кейин ҳам илгарилаб бораверади.

Президентимиз томонидан ном берилган йиллар муносабати билан қабул қилинган Давлат дастурлари ўзаро узвийлик касб этиб, уларнинг амалга оширилиши самарасида оилаларнинг иқтисодий ва маънавий асослари янада мустаҳкамланади.

Асосий Қонунимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 21 йиллигига бағишланган тантанали маросимда Президентимиз Исрол Каримов томонидан янги 2014 йилнинг "Соғлом бола йили" деб эълон қилиниши юртимизда амалга ошириладиган улғувор ишларнинг мантқиқий давоми бўлди. Зеро, инсон ва унинг манфаатлари устувор саналган юртимизда истиқлолнинг дастлабки қунларидан ҳар томонлама соғлом фарзандларни тарбиялаш, уларнинг саломатлигини муҳофаза қилишга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Бинобарин, мамлакатимизда илк давлат мукофотларидан бири — "Соғлом авлод учун" орденининг таъсис этилиши ҳам рамзий маънога эга. Қолаверса, юртимизда амалга оширилётган "Соғлом она — соғлом бола" Дастурининг ижросини таъминлаш мақсадида худудларда замонавий тиббиёт мурассалари тармоғи, шу жумладан, республика иختисослаштирилган педиатрия, акушерлик ва гинекология илмий-амалий марказлари, перинатал ва скрининг марказлари, турғунона мажмуалари, худудий кўп тармоқли болалар тиббиёт марказлари ташкил этилди.

Давлатимиз раҳбарининг 2009 йил 13 апрелдаги "Она

ни амалиётга жорий қилиш, тиббиёт ходимларини ўқитиш, оилада тиббий маданиятни шакллантиришга қаратилган комплекс чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Юртбошимиз таъкидлаганидек, соғлом бола, аввало, соғлом ва аҳил оиланинг мевасидир. Биз оилани ҳаёт давомийлигини таъминлайдиган, келажак насллар тақдирига кучли таъсир кўрсатадиган тарбия маскани сифатида қабул қиламиз. Катталарга ҳурмат, кичикларга иззат, одамлилик, меҳр-оқибат, ўз Ватанига, халқига садоқатли бўлиш каби олжаноб фазилатлар айнан оила муҳитида шаклланади.

Соғлом ва баркамол инсоннинг вояга етишида ҳам оила муҳим ўрин эгаллайди. Эр-хотин ўртасидаги муносабат эса фарзанд учун жуда катта мактаб ҳисобланади.

Ёш авлодни қомил инсонлар этиб тарбиялаш, жамиятда соғлом муҳитни қарор топтиришнинг асосий воситаси сифатида спортни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилаяпти. Барча худудларда, хусусан, чекка кишлоқларда ҳам бунёд этилаётган замонавий спорт мажмуаларида ўғил-қизларимиз спорт билан мунтазам шугулланиб, саломатлигини мустаҳкамламоқда. Бу борадаги кенг қўламли саъй-ҳаракатлар самараси фарзандларимизнинг саломатлигида, жисмоний кўрсаткичларида ҳам намён бўлаётир. Болаларимиз ўртасида ўткир респиратор вирусли инфекциялар, зотилжам, бронхит, сколиоз билан касалланиш ҳолатлари кескин камаймоқда.

Боланинг соғлом туғилиши ва ақл-заковатли, юксак маънавиятли бўлиб улғайишида оналарнинг ўрни беқўёш.

Улғубек СУННАТОВ,
Қашқадарё вилоят прокурори

нинг учун, аввало, аёлнинг ўзи соғлом бўлиши керак. Шу боис, мамлакатимизда хотин-қизлар саломатлигини сақлаш, уларнинг турмуш шароитларини яхшилашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Азалдан халқимиз ўз насл-насабининг соғлом бўлишига доим эътибор берган. Ўғил уйлантириш ёки қиз қилиришдан олдин бўлгуси келин ёхуд куёвнинг етти пуштини суриштиришган. Ана шу эзгу аънаваларимизга ҳамоҳанг тарзда мамлакатимизда бўлгуси келин-куёвларни ниҳоқдан аввал тиббий қурқидан ўтказиш тартиби жорий этилган. Айниқса, оила қураётган аксарият ёшлар ўз тақдир, бўлгуси фарзандлари соғлигини, улар олдидаги масъулиятини ўйлаган ҳолда бунга жиддий ёндашаётганини айтиб ўтиш ўринли.

Дарҳақиқат, халқимизда касални даволагандан кўра, унинг олдини олган афзал, деган нақл бор. Дeyлик, касалдан бир боланинг соғлигини тиклаш учун қанчадан-қанча маблағ ва вақт талаб қилинади, асаблар шундан чиқади. Аввало, бундан ота-онанинг ўзи азият чекади, қолаверса, қариндош-уруғ, дўсту биродарлар ҳам ташвишга тушади. Агар ҳар бир одам ўзи ва фарзандларини соғлиги ҳақида ўз вақтида қайғурса, бутун жамиятда шундай муҳит шакллansa, бу муаммолар ўз-ўзидан барҳам топади.

Соғлом бола — аҳил оиланинг меваси бўлса, унинг ҳулқи, одоби у яшайдиган маҳалланинг ютуғидир. "Бир болага етти қўшни ҳам ота, ҳам она", деган ҳикмати ибора эса миллий қадриятларимизнинг янада юксак инсонпарварлик фазилатини ёрқин ифодалайди. Чунки ота-боболаримиз келажак наслини ана шундай ҳамжihatлиқда, яъни кўни-қўшиллар, маҳалла-қўй ҳамжihatлигида, меҳр-оқибат муҳитида вояга етказишган.

Соғлом фарзанд — ҳар қандай шодийнинг беазаги. Соғлом фарзанд тамойили давлат сиёсати даражасига кўтарилган эса бизнинг бахтимиз. Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан "Соғлом бола йили" деб ном берилган 2014 йилда бу борадаги ислохотлар кенг миқёсда давом эттирилиши, шубҳасиз. Ҳар қандай жамият соғлом ва баркамол, эл-юртига садоқатли, иймон-эътиқодли, фарзандлари билан фахрланади, уларга суянади. Шундай фазилатларга эга авлодни тарбиялаб вояга етказган халқ келажакка катта ишонч билан қарайди. «Соғлом бола» йилида мамлакатимизда амалга ошириладиган ишлар ана шундай эзгу мақсадларга хизмат қилиши, шубҳасиз. Зеро, Юртбошимиз таъкидлаганларидек, "Фарзандлари соғлом юрт қудратли бўлур, қудратли юртининг фарзандлари эса соғлом бўлур".

Қонун лойиҳаси муҳокамада

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари, унинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди. Бу борада самарали ҳуқуқий база яратилди. Аввало, Конституция қоидалари мамлакатимиз тарихида ilk бор инсон, унинг шаъни ҳамда қадр-қиммати энг олий қадрият эканлигини белгилаб берди. Хусусан, Конституцияимизнинг 2-моддасида "Давлат халқ иродасини ифода этиб, унинг манфаатларига хизмат қилади. Давлат органилари ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдига масъулдирлар", деб белгиланган. Ушбу ҳуқуқий асослар фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга муҳим аҳамият касб этади.

Таъкидлаш лозимки, фуқароларнинг ариза, тақлиф ва шикоятлари мамлакатимизда олиб борилганда инсоҳотларнинг жойлардан қандай амалга оширилганлигини баҳоловчи мезонлардан биридир. Шу нуқтаи назардан Президентимиз фуқароларнинг муурожаатлари, уларни кўриб чиқиш ва ҳал этиш масалаларига доимо эътибор қаратиб, ўз муносабатларини билдириб келган. Хусусан, давлатимиз раҳбари 2012 йил 16 март куни халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида "Ҳар қайси муурожаатнинг ортда тирик жон тубида, уларда кимнингдир арз-доди, керак бўлса, дарди, айрим амалдорлар томонидан йўл қўйилган адолатсизлик турганини ҳеч қачон унутмаслик лозим", деб алоҳида таъкидланди.

Дарҳақиқат, Юртбошимиз таъбири билан айтганда, буғунги ўзгарётган замонда, энг муҳими, халқимизнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги ва шу билан бирга уларнинг талаб ва эҳтиёжлари ортиб бораётган ҳозирги пайтда раҳбар кадрларнинг масъулияти юқори бўлиши лозим. Бу борада Олий Мажлис Қонунчилик палатасида муҳокама қилинган "Жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси алоҳида ўрин тутди.

Қонун лойиҳаси амалдаги "Фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Қонун норма-

лари ва қоидалари негизида ишлаб чиқилди. Таъкидлаш жоизки, конституциявий нормалар ва ундаги қарорлар асосида бу борадаги махсус қонунчилик ривожлантирилди. Яъни ҳозирги вақтда фуқароларнинг давлат органилари, маюсасаларига муурожаатлари ва уни кўриб чиқиш соҳасидаги муносабатлар "Фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни нормалари билан тартибга солинади.

"Фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Қонуннинг ҳуқуқий тартибга солиш предмети ни фақатгина фуқароларнинг муурожаатлари ташкил этган, бирок юридик шахсларнинг давлат органилари муурожаатларини кўриб чиқиш эса мазкур қонун билан қамраб олинмаган эди. Бу фуқаролар билан бир қаторда юридик шахсларнинг ҳам ўз ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш учун давлат органилари ва бошқа ташкилотларга муурожаат қилиш институтидан фаол фойдаланишини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш заруратининг мавжудлигидан далолат беради.

"Жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқиш билан боғлиқ бўлган ижтимоий муносабатларни тартибга солишдаги ҳуқуқий бўлиқни тўлдириш, ушбу соҳадаги қонунбузилишлар учун жавобгарликни белгилаш, шунингдек, фуқаролар-

нинг давлат органилари муурожаатлари тартибини янада такомиллаштириш мақсадида ишлаб чиқилди. Жумладан, унда амалдаги қонунга нисбатан бир қатор янгиликлар бўлиб, улар қуйидагилардан иборат:

— юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқиш билан боғлиқ бўлган ижтимоий муносабатларни тартибга солиди;

— мамлакатимизда ахборот технологиялари ривожланиши билан боғлиқ равишда кенг тарқалаётган "электрон муурожаат" турунин ҳуқуқий муустаҳкамлигини таъминлади;

— давлат органиларининг, мансабдор шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқиш ва ҳал этишдаги масъулиятини оширади;

— амалиётда учрайдиган такрорий муурожаат, муурожаатнинг дубликати, қўшимча муурожаатлар масалаларига аниқлик киритади ҳамда уларга таъриф берилиб, кўриб чиқишнинг тартибини белгилайди.

Бу давлат органилари ва бошқа ташкилотлар томонидан муурожаатларни кўриб чиқишда ҳуқуқни қўллашнинг ягона амалиётини жорий қилиш имконини беради.

Қонун лойиҳасининг номи амалдаги қонунга нисбатан бирмунча ўзгартирилган ва кенгайтирилган. Бунда хорижий таърибга ҳам ўрганилиб, унинг миллий қонунийлигимиз билан уйғун ҳамда илгор жиҳатларига эътибор берилган. Лойиҳани янги сўбъект —

юридик шахслар киритилишини ҳисобга олган ҳолда амалдаги қонунчилик терминологияси билан мувофиқлаштириб, бир-бирига муносабат номланиши мақбул деб топилди.

Халқаро таърибга ҳамда хорижий мамлакатларнинг ушбу йўналишдаги амалиётини ўрганиш натижасида Германия, Канада, Франция, Австрия, Япония, Норвегия, АҚШ, Швейцария ҳамда МДХнинг айрим давлатларида давлат органилари ва бошқа ташкилотлар томонидан жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқиш масалаларини тартибга солишчи махсус қонун ҳужжатлари қабул қилинганлигини кўриш мумкин.

"Жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатлари тўғрисида"ги Қонун лойиҳасида фақат фуқароларнинг эмас, балки юридик шахсларнинг ҳам муурожаатлари тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун маъмурий ва жиноий жавобгарликни белгилаш назарда тутилмоқда. Ҳозирда қонун ҳужжатларида фақат фуқароларнинг муурожаатлари тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун маъмурий ва жиноий жавобгарлик белгиланган. Хусусан, ушбу турдаги жавобгарликлар Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 43-моддасида ва Жиноят кодексининг 144-моддасида белгиланган бўлса-да, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг кўрсатилган моддалари юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқишдаги қонунга хилоф ҳатти-ҳаракатларни қамраб олмаган. Бу эса давлат органилари ва бошқа ташкилотлар томонидан муурожаатларни кўриб чиқишда қонунчиликни таъминлаш ахволига ўз таъсири кўрсатаётган эди. Шу-

Миршод БОБОЕВ,
Бош прокуратура бўлим прокурори

ларни ҳисобга олган ҳолда, қонун лойиҳасида юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқишдаги қонунбузарлик учун тегишли маъмурий ва жиноий жавобгарликни белгилаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 144-моддасига ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 43-моддасига тегишли ўзгартиришлар киритиш назарда тутилмоқда.

Бундан ташқари, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 43-моддаси 2-қисми "Жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқишни гайриқонуний тарзда рад этганлик, муурожаатларни кўриб чиқиш муддатларини узрли сабабларсиз бузганлик, асоссиз, қонунга эъ қарор қабул қилганлик, шунингдек бузилган ҳуқуқларини тиклашни, шикоят муносабати билан қабул қилинган қарорни бажаришни таъминламаганлик уларнинг такрорий муурожаат қилишига олиб келса, мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлиши" ҳақидаги янги норма билан тўлдирилмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, қонун лойиҳасининг қабул қилиниши жисмоний ва юридик шахсларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қўшимча қарорлар яратиш имконини беради. Бундан ташқари, мансабдор шахсларнинг жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатлари билан ишлаш борасидаги масъулиятини янада кучайтиришнинг таъсиридан чораси бўлиб хизмат қилади.

Инсон манфаатлари — устувор қадрият. Мамлакатимизда жорий этилаётган ҳар бир қонун инсонпарварлик ва бағрикенглик руҳи билан суғорилган. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг ййгирма бир йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарори замирида ҳам ана шу ғоялар муҷассам.

Яшаш энг қийин санъат деймиз. Дарҳақиқат, ҳаётда тўғридан-тўғри мақсадга элтувчи йўл йўқ. Инсон бутун умр курашиб яшайди. Баъзилар бу йўлда янгилашди, жиноятга элтувчи йўллarga кириб қоладилар. Бундай нохуш ахволдан қичиб кетиш учун инсон чора излайди ва қонун кўмағига кўз тикади. Бундай кишиларга ёрдам бериш, ййқилганни сууш халқимизга ҳос фазилат. Ана шундай ғояларни ўзида муҷассам этган амнистия ақтини чин маънода инсонпарварлик, бағрикенглик, кечиримлик тимсоли десак, хато бўлмайди. Айтмиш жоизки, бу адолатпарвар ҳужжати ҳаётга тўғри таътиб этиш, унинг талаблари аниқ, бехато ва адолат мезонлари асосида бажарилишини таъминлаш ва бу борада назоратни кучайтириш прокуратура ходимлари фаолиятида муҳим ўрин тутди.

Президентимизнинг тақдирномасига мувофиқ, инсонпарварлик тамойилларига амал қилиб, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 80-моддаси 10-бандига ва 93-моддаси 23-бандига асосан 2013 йил 12 декабрда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг ййгири-

Инсонпарварлик тимсоли

ма бир йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарорига кўра (ушбу Қарорнинг 8-бандида кўрсатилган чеклашларни ҳисобга олган ҳолда) қуйидаги маҳкумларнинг жазодан озод қилиниши белгиланган:

- а) аёллар;
- б) жиноят содир этган вақтда 18 ёшга тўлмаган шахслар;
- в) 60 ёшдан ошган эркаклар;
- г) чет давлат фуқаролари.

Қарорнинг биринчи бандига кўз югуртираркансиз, жазодан озод қилиниши белгиланган маҳкумлар орасидан биринчи навбатда "аёллар" деган сўз қалбингизни миннатдорчилик туйғулари билан тўлдиради. Чунки аёл деганда энг аввало, она сиймоси кўз ўнгимизда гадалананади. Она эса инсон зурриятининг буюк ва бетимсол гаммури. Аммо ҳаёт учун курашда у ҳам хато қилиши, янгилиши ва жиноятга қўл уриши мумкин. Ўз оиласини, фарзандларини қолдириб, жазо муддатини ўтаётган аёлнинг Конституцияимиз қабул қилинган қуни ва шу қун муносабати билан эълон қилинади амнистия ақтини қанчалар ҳажжон ва интизорлик билан кутушини тасаввур қилиш қийин эмас.

Шунингдек, 18 ёшга тўлмаган, яъни ҳали воёга етмаган шахслар, қариялар (60 ёшдан ошган эркаклар) ҳамда чет давлат фуқароларининг амнистия ақти билан жазодан озод қилиниши ҳам инсонпарварлик ва бетимсоллигини, қонуларимиздаги адолат мезонларига нечоғлик амал қилинганлигини аққол ифодалайди.

Қарорнинг 2-бандида эҳтиётсизлик орқасида жиноят содир этган шахслар, шунингдек, ижтимоий ҳавфи катта

бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят содир этганлиги учун биринчи марта ҳукм қилинган шахсларнинг жазодан озод этилиши кўрсатиб ўтилган. Ҳа, адолат юзасидан айтганда, бундай кишиларни афв этиш ва уларни ўз оиласи бағрига, ўз жамоасига, меҳнат қилиб келган қорхонасига қайтариш ёки ишга жойлаштириш ва фойдала меҳнатга жалб этиш қанчадан-қанча оилаларнинг қувончига сабаб бўлади ҳамда уларнинг қонуларимизга бўлган хурматини янада оширади.

Инсоннинг хонига қасд қилиш, жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш оғир жиноят. Бундай жиноятни содир қилганларни мустасно этган ҳолда, I ва II гуруҳ ногиронлари, шунингдек, ушбу Қарор кучига киргунга қадар бир йилдан ошмаган муддат ичида қонунда белгиланган тартибда жазони ўташга тўққонлик қиладиган оғир касалликларга чалинган шахсларнинг ҳам жазодан озод қилиниши Қарорнинг 3-бандида кўрсатиб ўтилган.

Амнистия ақтининг 4-бандида озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм қилиниб, ўталмай қолган жазо муддати икки йил-у олти ойдан кўп бўлмаган, ҳукми ушбу Қарор эълон қилинган кунга қадар қонуний кучга кирган маҳкумлар (жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш жиноятини содир этганлар бундан мустасно) жазодан озод этилиши кўрсатилган бўлса, унинг 5-банди таққонлар ташкилотлар фаолиятидаги иштироки, улар таркибиде тинчлик ва ҳавфсизликка қарши ёки жамоат ҳавфсизлигига қарши жиноятлар содир этганлиги учун биринчи марта озодлик-

Азамат МИРЗАЕВ,
Қарши махсус прокурори

дан маҳрум қилишга ҳукм этилиб, тузалиш йўлига қатъий ўтган шахсларни жазодан озод қилишга қаратилган.

Мазкур банддаги "тузалиш йўлига қатъий ўтган" деган иборага алоҳида эътибор бериш, маҳкумни жазодан озод этишда бунга қатъий ишонч ҳосил қилиш зарур. Гап инсон тақдирни устиде бораркан, бу йўлда бепарволик қилиш ёки хатога йўл қўйиш кечириб бўлмас ҳолдир.

Таъкидлаш жоизки, мазкур Қарорнинг қўлланилиши устидан назорат қилиш, жамоатчилик назоратини амалга ошириш, унинг ижросини таъминлашда очик-шораликка амал қилиш ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Инсонпарварлик ва бағрикенглик — адолатпарварлик, инсон ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоялашнинг муҳим мезони. Жазодан озод қилинган шахснинг ҳаётга мослашуви, ўз ўрнини топиши ва жамиятимиз фаровонлиги йўлида хизмат қилиши учун имкониятлар яратиш бериш ҳам инсонпарварлик намунасирид. Жазодан озод қилинганларни ишга жойлаштириш, ногиронларга гамкўрлик кўрсатиш, ёлғиз кишиларни ҳамда ёрдамга муҳтож шахсларни ўзининг хоҳишига қараб қариялар уйларида жойлаштириш, воёга етмаганларни ота-оналар, ҳомилийк ва васийлик органилари назоратига топшириш мустасадди идоралар ва жамоатчилик зиммасига юклатилиши ҳам мазкур ҳужжат талабларининг тўла-тўқис ва оғишмай амалга оширилишини таъминлайди.

Юртимизда барча соҳада бўлгани каби иқтисодий соҳада ҳам кўплаб ислохотлар амалга оширилмоқда. Соҳага оид қонун ва қарорлар қабул қилинмоқда. Уларнинг ижроси эса назорат органларининг доимий эътиборида.

ИШИНГИЗ ҚОНУНИЙ БЎЛСИН

Азамат Юлдашов,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Чимбой туман бўлими бошлиғи

СВОЖЖДЛҚК департаментининг Қорақалпоғистон Республикаси Чимбой туман бўлими ходимлари томонидан 2013 йилнинг ўтган даврида солиқ ва валютага оид 13 та текширув ўтказилиб, натижаси бўйича бўлим материаллари асосида 10 та, солиқ идораларидан келиб тушган материаллар асосида эса 3 та жиноят иши кўзгатилади. Кўзгатилган жиноят ишлари юзасидан давлат бюджетига кўшимча ҳисобланган солиқ ва молиявий жарималар суммаси 392232,3 минг сўми ташкил этиб, ундан шун кунга қадар 173040,2 минг сўми давлат бюджетига ундирилди. Шунингдек, олиб қўйилган 1999,6 минг сўмлик моддий бойликлардан 1 та ҳолатда 213,1 минг сўмлик спиртли ичимликлар, яширин цехлардан 2 та ҳолатда 1999,6 минг сўмлик моддий бойликлар вақтинча сақлаш учун олинди.

Кўзгатилган жиноий ва маъмурий ишлар натижасида давлат бюджетига 218775,5 минг сўмлик кўшимча маблағлар ундирилди.

Давлат рўйхатидан ўтмасдан, ҳеч қандай ҳужжатсиз ноқонуний равишда маҳсулот ишлаб чиқариш билан шуғулланаётган 3 та яширин цех аниқланиб, улар фаолиятига чек қўйилди. Жумладан, бўлимимиз томонидан ИИБ ва ДСИ ходимлари билан ҳамкорликда ўтказилган тадбир натижасида тумандаги Р.Зарипов кўчасида яшовчи фуқаро Т.Атамуратов ва тумандаги Кунхўжа кўчасида яшовчи фуқаро Б.Ганиевлар ўзаро тил бириктириб, қўлбола мойжувоз ускунасида пахта чигитидан ёғ ишлаб чиқараётганлиги аниқланиб, улардан жами 1786,2 минг сўмлик 650 кг. пахта чигити, 756 кг. кунжара, 270 кг. мойжувоз пахта ёғи ва яна бир нечта ускуналар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Маълум бўлишича, фуқаро Т.Атамуратов бу билан чекланиб қолмасдан, ўзбошимчилик билан электр тармоғига ноқонуний улашиб, электр тармоқлари корхонасига 2808,6 минг сўм миқдорда зарар етказган. Мазкур ҳолат юзасидан фуқаролар Т.Атамуратов ва Б.Ганиевларга нисбатан тегишли жазо чоралари кўрилди.

Нақд пулларнинг банкдан ташқари айланмасининг белгиланган тартибларини бузиш ҳолатлари юзасидан ўтказилган тадбирлар натижасида эса 3 та ҳуқуқбузарлик ҳолати аниқланиб, 113393,3 минг сўмлик нақд пул маблағларининг банкка топширилмаганлиги маълум бўлди ва 3 та жиноят иши кўзгатилади.

Республика ҳудудига ноқонуний равишда спирт ва алкогольли ичимликларни олиб кириш ҳамда қонунга хилоф равишда яширин цехлар ташкил этиб, қўлбола ароқларни ишлаб чиқариш ҳолатларига барҳам бериш бўйича ҳам бир қатор тезкор тадбирлар ўтказилиб, қонунбузарлардан 213,4 минг сўмлик спирт ва алкогольли ичимликлар олиб қўйилди. Жумладан, фуқаро Н.Тобажанова туман деҳқон бозорига спиртли ичимлик савдоси билан шуғулланаётганлиги аниқланиб, ундан 213,4 минг сўмлик нарсалар ашёвий далил сифатида олинди. Н.Тобажановага нисбатан суд томонидан тегишли жазо чоралари қўлланилди.

Жорий йилнинг ўтган даврида тадбиркорлик субъектларининг давлат рўйхатидан ўтказилиши, фаолиятини кенгайтириши, кредит берилиши, кўшимча иш ўринлари яратиш масаласида 10 та ҳужжалик юритувчи субъектларга амалий ёрдамлар кўрсатилиб, 150 млн. сўм миқдорда кредит ажратилди ҳамда 16 та янги иш ўринлари яратилди.

Давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, шунингдек, бошқа идораларнинг мансабдор шахслари томонидан порахўрлик, тамагирик, суиистеъмолчилик ва бошқа кўринишдаги коррупция ҳолатларини аниқлашга қаратилган тезкор тадбирлар натижасида 2 та жиноят иши кўзгатилади.

Бўлимимиз ходимлари томонидан солиқларни тўлашдан бўйин товланганлик, иқтисодиёт ва солиқ соҳасидаги бошқа жиноятларни содир этганлик учун жазонинг муқаррарлиги ҳамда солиқ тўловчиларнинг ҳуқуқий онгини ошириш, уларда қонунарга нисбатан ҳурмат ҳиссини шакллантириш бўйича корхона, ташкилот ва ўқув муассасаларида тарғибот ва ташвиқот ишлари олиб борилмоқда.

Сарсон бўлган қўшниллар

Ҳозирги глобаллашув жараёнида фуқароларимиз ўртасида ҳар қанча тарғибот ишлари олиб борилмасин, баъзи юртошларимиз ҳамон қора ниятга одамларнинг алоҳидаги учиб, ўзга юртларга сарсон-саргардон бўлмоқдалар.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Янгийўл туман бўлимига 2013 йилнинг февраль ойида фуқаро Пўлат Аҳмедов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ариза билан мурожаат қилди. Аризада ёзилишича, 2009 йилнинг июнь ойида Янгийўл туманида яшовчи "Света" исмли аёл унга ва қўшнилари Сабоҳат Нодирова, Ҳасан Мелиев, Оқил Фаридов, Дилдора ва Муҳлис Эсановалар ҳамда Сайёра Туроповаларга Россия Федерациясида иш борилиги, ойига 300 АҚШ долларидан ойлик маош олишларини, Россияда уларни "Коля" исмли йигит кутиб олишини уқитгани, ҳуллас, охири-оқибат 2009 йилнинг июнь ойидан ноябрь ойига қадар ишласалар-да, ваъда қилинган ойлик маошини ололмаганлигини маълум қилиб, "Света" исмли шахсга нисбатан қонуний чора кўришликни сўрайди.

Ҳолат юзасидан олиб борилган

Маълумки, ҳар қандай ишнинг муваффақияти замирида, аввало, ҳақлолик, поклик ва энг муҳими, ҳақ манфаати мўжасам бўлганига кўзланган мақсада эришилади.

СВОЖЖДЛҚК департаментининг Гулистон шаҳар бўлими ходимлари томонидан валюта бозорини эркинлаштиришга қаратилган норматив ҳужжатлар ижросини таъминлаш, бу соҳадаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва ноқонуний ҳатти-ҳаракатларни фош этиш борасида жойларда кенг қамровли профилактика ва тарғибот тадбирлари ўтказилиб, содир этилган ҳар қандай жиноят учун жазонинг муқаррар эканлиги тушунириб келинмоқда.

Аммо шундай бўлса-да, орамизда ҳамон мавжуд қонунларга чап бериб, кўча-кўйда валюта алмаширишни ўзига касб қилиб олганлар ҳам учраб турибди. Хусусан, бўлим ходимлари томонидан Гулистон

терговга қадар текширув ҳаракатлари жараёнида маълум бўлишича, ҳақиқатдан ҳам янгийўллик Светлана Пак Россия Федерациясининг Ростов шаҳрида деҳқончилик билан шуғулланаётган "Коля" исмли шахс билан олинган тил бириктириб, фуқаролар П.Аҳмедов, С.Нодирова, Х.Мелиев, О.Фаридов, Д.Эсанова, М.Эсанова ва С.Туроповаларни Ростов шаҳрига ишлашга жўнатган экан. У 1500 АҚШ долларига жабранувчиларга йўл чипталари олиб бериб, уларни Ростов шаҳрига "Коля"нинг олдига кузатиб қўяди. Фуқаролар у ерда ваъда қилинган иш билан шуғулланишни бошлашди. Лекин вақт ўтса-да, маошдан дарак бўлавермади. 2009 йилнинг ноябрь ойига қадар ишласалар-да, қўлларига ойлик маошларини олмаганларидан кейин, ҳафсалалари бир бўлиб, уйларига қайтишга мажбур бўладилар. Йўл ҳаражатларига эса оила аъзолари пул жўнатишади. Уларни салкам олти ой ишлатган "Коля" эса кетишлари билан ойлик маошларини ортларидан жўнатиб юборишни ваъда қилади.

Гулчеҳра РАЗЗОҚОВА,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Тошкент вилоят бошқармаси матбуот
гурухи катта инспектори

Уйларига қайтиб келган жабрдийдалар маошларини кутишади, аммо пулдан дарак бўлмади. Улар иш ҳақларини "Света"дан сўрашганда, аёл "эрта-индин" дея алдаб, пул беришни қўзиб юраверади. Шу тарика орадан икки йил ўтади. Шундан сўнггина ҳуқуқлари бузилиб, алданганликларини англаган фуқаролар ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларга мурожаат қилишади.

Суд Светлана Пакка Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2012 йил 5 декабрдаги "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма йилги йил муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарорига асосан кўзгатилган жиноий ишни ҳаракатдан тугатди.

Кечиримлик миллатимизга хос бўлган буюк хислатлардан биридир. Жиноят кўчасига билмай кирган инсонларга давлатимиз томонидан шундай ғамхўрлик қиланётганлиги таҳсинга лойиқдир. Зеро, мустакил Ўзбекистонимизда инсон ҳуқуқлари олий неъмат ҳисобланади.

Валютафурушлар

Шароф АБДУВАХИДОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Гулистон шаҳар бўлими бошлиғи

шаҳар деҳқон бозори атрофида ўтказилган тадбирда қонунга зид фаолият билан шуғулланаётган Ш.Ақбутов ва С.Аллахвердиевларнинг қилмишларига чек қўйилди. Улар 4 минг АҚШ долларини фуқаро Н.Пўлатовага қора бозор нархида жами 11 млн. сўмга ўтказган пайтда қўлга олинди.

Суд томонидан қонунбузарларга нисбатан тегишли жазо тайинланди.

Хулоса ўрнида шунга айтиш ўринлики, валютафурушлик йўли билан мамлакатимиз иқтисодиётига путур етказишга ҳаракат қилаётганлар, эртами-кечми ўз жазоларини олишади.

Хуриёна иқтисодиётга йўл йўқ

Бугунги кунда иқтисодиётимизнинг ривожланишини тадбиркор ва ишбилармонларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Уларнинг самарали меҳнатлари эвазига бозорларимиз турли-туман маҳсулотлар билан қунаан-қунга бойиб бораётганлиги қувончли ҳолат.

Бу борада давлатимиз томонидан тадбиркорлик субъектларининг фаолиятини қўллаб-қувватлаш юзасидан тегишли қонун, қарор ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинмоқда. Бундан келиб чиққан ҳолда, тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлганлар учун барча ҳуқуқий асослар етарли эканлигини айтишимиз мумкин. Қонун доирасида даромад топиш учун эса ҳалол меҳнат қилиш талаб этилади, ҳолос.

Бугунги кунда ҳам ўзларига, ҳам эл-юртга, ҳам давлатга наф келтираётган тадбиркорларнинг сони кун сайин ортиб бормоқда. Бироқ груч курмаски бўлмаганидек, виждонан ишлаб келаётган тадбиркорлар орасида бундай хислатлардан йироқ бўлган, дарҳол бойиб кетиш режасини тузган сохта тадбиркорлар ҳам учраб турибди. Уларни тадбиркорликнинг моҳиятини тушуинмаган, давлат томонидан берилган имкониятлардан қонун асосида фойдаланмаган, ўз ҳуқуқ ва бурчинини унутиб қўйганлар, дейиши

миз мумкин.

Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚК департаменти органлари томонидан бу каби соғлом рақобат муҳитини бузиб келаётган сохта тадбиркорларни аниқлаш ҳамда уларнинг ноқонуний фаолиятига барҳам бериш бўйича бир қатор ишлар амалга ошириб келинмоқда. Худди шундай қўштирқоч ичидagi тадбиркорликнинг бошини тутган фуқаролар Б.Ортиқбоев, И.Қосимов ва Ф.Мусаевлар (исм-фамилиялар ўзгартирилган) белгиланган тартибда рўйхатдан ўтишдан бўйин товлал, пойтахтимиз хонадонларидан бирида қандолатчилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш учун яширин цех ташкил қилишган.

Режа пухта ишланган бўлиб, унга кўра, Ф.Мусаев ўзига тегишли бўлган бинода яширин цех ташкил этиб, иш учун шaroит яратиб беради. И.Қосимов цехга ишчиларни ёллади. Б.Ортиқбоев эса ишлаб чиқарилган маҳсулотларга харидорларни топиш вазифини бажаради.

Яширин цехда ишлаб чиқарувчиларнинг номларидан фойдаланиб, "Shirin olam" va "Fayz shirin multik" nomli ҳар хил турдаги қандолатчилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиб, хавфсизлик ва стандарт талабларига жавоб бермайдиган маҳсулотларни истеъмолчиларга сойтишни бошлашган. Бироқ устомонларнинг ноқонуний ҳаракатлари узоққа бормади.

Департаментнинг Мирзо Улуғбек туман бўлими тезкор ходимлари томонидан олиб борилган тадбирда яширин цех фаолиятига барҳам берилиб ва улардан 810 дона "Shirin olam", 124 дона "Fayz shirin multik" ҳамда 250 дона "Chak chak" nomli қандолатчилик маҳсулотлари учун қутилар, тайёр печенье ва қандолатчиликда ишлатилмайдиган бошқа маҳсулотлар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди. "Ишбилармонлар"га суд ҳукми билан кўра тегишли жазо тайинланди.

Жасурбек САТТАРОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаменти бўлим
катта инспектори

Вояга етмаганларнинг фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарлиги

Ўзбекистон Республикаси фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш йўлидан бормоқда. Ватанимизда қисқа давр мобайнида мустақам қонунчилик базаси яратилди. Асосий Қонунимиз мамлакатимизда қонунчилик фаолиятини ривожлантиришга имконият яратиб берди. Уни ижтимоий ҳаётнинг турли соҳаларидаги масалаларни ҳал қилиб берувчи бошқа барча қонунларнинг, шу жумладан, махсус қонунлар тизимини ташкил этувчи кодексларнинг юридик манбаи, пойдевори десак, хато бўлмайди.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларни тартибга солишда Асосий Қонунимиз негизда яратилган Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Чунки, ушбу кодекс бугунги кунда инсон фаолиятининг асосий қисмини ташкил этувчи фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларни тартибга солишга тўла хизмат қилиб келмоқда. Фуқаролик-ҳуқуқий муносабатлар бевосита маълум бир мажбуриятлар олиш, уларни ижро этиш билан боғлиқ бўлиб, ушбу мажбуриятларнинг бажарилмаслиги натижасида фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарлик келиб чиқади. Фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарликнинг шакли сифатида зарарни қоплаш фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклашнинг асосий омилларидан бири ҳисобланади.

Фуқароларга етказилган зарарларни қоплаш тартиби Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексининг "Зарар етказилган келиб чиқадиган мажбуриятлар" деб номланган алоҳида бўлимида ўз ифодасини топди. Бугунги кунда етказилган зарарни қоплашга доир ушбу нормалар нафақат фуқаролик-ҳуқуқий муносабат жараёнида етказилган зарарларни қоплашни, балки жиноят натижасида етказилган зарарларни ҳам қоплашда асосий манба бўлиб хизмат қилмоқда.

Бу нормаларнинг белгилашни мамлакатимиз ҳар бир фуқаросининг мулкӣ ва шахсий номулкӣ ҳуқуқлари ҳимоясини таъминлашга, эркин тадбиркорлик учун амалий ёрдам беришга, республика-мизда ҳар қандай мулк шаклининг дахлсизлиги ва муқаддаслигидан келиб чиқувчи ижтимоий муҳитни яратишга хизмат қилади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов таъкидлаганидек, "Дунёда кўпгина тараққий этган, бугунги кунда барқарор ва бадавлат яшаб келаётган давлатлар таърибаси шундан далолат берадики, аввало ўзининг ҳусусий мулкига эга бўлган шахс ва бундай шахслардан иборат бўлган тоифа бу бойликни янада кўпайтиришга, ўзини ва оиласини боқишга, шу билан бирга, давлат ва жамият зиммасида бўлган вазифаларни амалга оширишга ўз ҳиссасини қўшади. Ва энг муҳими, ўз юртида тинчлик ва оқойишталикни сақлаш ва ҳимоялашда астойдил жон куйдиради".

Республика-мизда фуқароларга чекланмаган миқдорда мол-мулкка эга бўлиш ҳуқуқининг белгилашни билан бир қаторда уларнинг мол-мулки, ҳаёти ва соғлиғининг ҳимояси ҳам катъий кафолатлаб қўйилди.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикасида фуқароларнинг соғлиғи, ҳаёти ва мол-мулкига етказилган зарарларни қоплашга доир қонунчилик

тизими уларнинг бу борадаги ҳуқуқларини ҳимоялашга тўла хизмат қилиб келмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексиде вояга етмаган шахслар томонидан зарар етказилганлик учун фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарлик чоралари ҳам белгилаб қўйилган. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 993-моддасига кўра ўн тўрт ёшгача бўлган вояга етмаган шахс (кичик ёшдаги бола) томонидан етказилган зарар учун унинг ота-онаси (фарзандликка олувчилари) ёки васийлари, агар зарар уларнинг айби билан етказилмаганини исботлай олмасалар, жавобгар бўладилар.

Ўн тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган вояга етмаганлар етказилган зарар учун умумий асосларда мустақил жавобгар бўладилар.

Юқоридегиларга кўра, вояга етмаганларнинг етказган зарари учун жавобгарлиқни уларнинг ёшига қараб турлича белгилашнинг қузатишимиз мумкин. Яъни ўн тўрт ёшгача бўлган болалар томонидан етказилган зарарни қоплаш мажбурияти вояга етмаган шахснинг ота-онаси ёки уларнинг ўрнини босувчи шахсга юқлади. Ўн тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган вояга етмаган шахснинг етказган зарари учун эса унинг ўзи умумий тарзда мустақил жавобгарликка тортилиши назарда тутилган.

Шунингдек, агар ўн тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган вояга етмаган шахсларнинг зарарни қоплаш учун етарли мол-мулки ёки бошқа даромад манбалари бўлмаган тақдирда, зарар тўлиғича ёки унинг етишмаган қисми вояга етмаган шахснинг ота-онаси (фарзандликка олувчилари) ёки васий томонидан, агар улар зарар ўзларининг айби билан етказилмаганини

исботлай олмасалар, тўла-тўла белгилашган. Ўн тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган вояга етмаганлар учун умумий асослардаги жавобгарлиқнинг белгилашида уларнинг меҳнат муносабатларига киришиши ва мустақил тарзда ўз маблағларига эга бўлишлари назарда тутилган. Лекин бугунги кунда 14 ёшга тўлган вояга етмаган шахслар меҳнат муносабатларига киришиш ҳуқуқига эгами, уларни меҳнат фаолиятига жалб қилиш мумкинми, деган савол туғилади.

Ўзбекистон Республикаси томонидан 2008 йил 4 апрелда "Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисида"ги Конвенция ратификация қилиниши муносабати билан меҳнат қонунчилигидаги ишга қабул қилишга йўл қўйилмайдиган энг кичик ёш ўзгартирилди. Яъни Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 77-моддасига кўра ўн олти ёш ишга қабул қилишга йўл қўйилмайдиган умумий ёш бўлса-да, ёшларни меҳнатга тайёрлаш учун умумтаълим мактаблари, ўрта махсус, касб-хунар таълими ўқув юрталарининг ўқувчиларини уларнинг соғлиғига ҳамда маънавий ва ахлоқий камол топишига зиён етказмайдиган, таълим олиш жараёнини бузмайдиган енгил ишни ўқишдан бўш вақтида бажариши учун — вояга етмаганларнинг ўн беш ёшга тўлганидан кейин ота-онасидан бирининг ёки ота-онасининг ўрнини босувчи шахслардан бирининг ёзма розилиги билан ишга қабул қилишга йўл қўйилиши 2009 йил 24 декабрдаги "Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодексига ва "Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонуни асосида белгилаб қўйилди. Яъни ушбу қонун қуч-

Матлуба АМИНЖОНОВА,
Бош прокуратуранинг
Олий ўқув курслари кафедраси
бошлиғи

га киргунга қадар 14 ёшга тўлган вояга етмаганлар ҳам ота-онасининг ёки уларнинг ўрнини босувчи шахснинг розилигига кўра меҳнат фаолияти билан шугулланиши мумкин эди. Бугунги кунда эса фақатгина ўн беш ёшга тўлган вояга етмаганлар ота-онаси ёки уларнинг ўрнини босувчи шахснинг розилигига кўра меҳнат муносабатларига киришиши ва мустақил маблағга эга бўлиши мумкин.

Меҳнат қонунчилигидаги киритилган ушбу ўзгартиришларга кўра бугунги кунда 14 ёшга тўлган вояга етмаганларнинг меҳнат муносабатларига киришиши катъий тақиқланади. Бу ҳолат эса шу ёшдаги вояга етмаган шахснинг шахсий маблағ ёки мол-мулкка эга бўлиш имконияти мавжуд эмаслигидан далолат беради.

Юқоридегилардан келиб чиқиб ҳулоса қилиш мумкинки, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 994-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларидаги "Ўн тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача" деган сўзлар "Ўн беш ёшдан ўн саккиз ёшгача" деган сўзлар билан алмаштирилиши лозим. Шунда Фуқаролик кодексининг 994-моддасидаги нормалар Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 77-моддасида белги-ланган талаб билан мувофиқлашадиган ва қонунчиликдаги мавжуд бўлиш тўдирилади.

Албатта, биз қонунларни такомиллаштириш баробарида уларнинг бир-бирига мувофиқлигини ҳам таъминлаб боришимиз лозим. Шундагина қонунларнинг аниқ ва бир хилда ижро этилишини таъминлаш мумкин бўлади.

Инсон ҳуқуқларини муқаддас қилиб...

Тарихдан маълумки, иккинчи жаҳон урушининг даҳшатли оқибатлари 1945 йилда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг таъсис этилишига туртки бўлган. Ана шу пайтда БМТнинг асосий мақсадларидан бири — инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳамда уларни тартиб-ташвиқ этиш, деб белгилашнинг ҳам ўз-ўзинан ёки тасодиф бўлмаган.

БМТ ташкил этилган санадан эътиборан унинг олдида инсон ҳуқуқларини таъминлашга қаратилган универсал халқаро ҳужжат ишлаб чиқишдек ўта долзарб вазифа турарди. Шу тарихда узоқ давом этган муҳокама ва мунозаралардан сўнг, нихоят 1948 йилнинг 10 декабрида БМТ Бош Ассамблеяси томонидан "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси" қабул қилинди. 30 моддадан иборат ушбу муҳим ҳужжат ҳанузгача ўз аҳамиятини йўқотмай келмоқда. Ундаги гоё, принцип ва талаблар жаҳондаги кўпгина давлатлар конституцияларидан ўрин олгани бежиз эмас.

Мазкур декларация 1966 йилнинг 16 декабрида "Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисида"ги ҳамда "Иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳуқуқлар тўғрисида"ги Пактлар билан мантиқан тўлдирилди. Кези келганда шуни айтиш лозимки, ушбу пактлар Ўзбекистон Республикаси томонидан 1995

йилда ратификация қилинган. Мазкур ҳужжатлар биргаликда "Инсон ҳуқуқлари бўйича Халқаро Билл" номини олди.

Ўзбекистон Республикаси ўз мустақиллигини қўлга киритганидан сўнг, биринчи навбатда, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини мустақамлаш борасида аниқ йўналиш бўйича фаолият олиб боришга киришди. Дастлабки қадам сифатида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинди ва эътироф этиб ўтиш жоизки, бу билан халқаро ҳуқуқий миқёсда тан олинган фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари мустақамланди.

Кейинчалик фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимоясига қаратилган халқаро ҳуқуқ ва нормаларига мос келадиган қонунлар қабул қилинди. Хусусан, 15 та кодекс ва 300 дан ортиқ қонунлар қабул қилиндики, булар фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини

таъминлаш борасидаги муҳим қадамлардан ҳисобланади.

Халқаро ҳуқуқий принципларни Конституция-мизда мустақамлашган Ўзбекистон Республикаси аҳолининг турли қатламлари бўлиши (аёллар, болалар, ногиронлар) фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимоясига қаратилган халқаро конвенцияларга қўшилди, ўз ҳудудда бу тоифа фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинлиги кафолатлари ҳамда ҳимоясини таъминловчи тақий-хуқуқий шароитлар яратди. Хусусан, Конституциянинг 45-моддасида "Вояга етмаганлар, меҳнатга лаёқатсизлар ва ёлғиз кексаларнинг ҳуқуқлари давлат ҳимоясидадир", деб белгилаб қўйилган.

Халқаро нормалар талабларига асосан, Ўзбекистонда фуқаролар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича нафақат конституциявий-ҳуқуқий асослар ва кафолатлар яратилди, балки инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг ташкилий механизми ҳам қарор топди.

Маълумки, 1991 йил 30 сентябрда Ўзбекистон Республикаси инсон ҳуқуқларини муқаддас қилиб, БМТ Бош Ассамблеяси томонидан 1948 йилнинг 10 декабрида қабул қилинган

Оттабек МАНИЯЗОВ,
Чўст туман прокурори

"Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси"ни ратификация қилди. Бу эса ўз навбатида, Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилиш жараёни янада тезлашди, унга ҳуқуқий асос бўлди. Шу маънода, 1992 йилнинг 8 декабрида қабул қилинган Бош Қонунимиз мустақиллигимизнинг ҳуқуқий пойдевори, фуқаролар ҳуқуқлари ва эркинликларининг кафолати ҳисобланади.

"Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади.

Демократик ҳуқуқ ва эркинликлар Конституция ва қонунлар билан ҳимоя қилинади", дейилади Бош Қонунимизнинг 13-моддасида.

Ҳулоса ўрнида айтиш мумкинки, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатланган юртининг келажаги порлоқдир. Келажаги бор юртининг эртаси эса доим нурафшон бўлади.

Демократик тараққийнинг ҳуқуқий тарраққийнинг кафолати

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда барча соҳаларда амалга оширилган ва ошириладиган туб ислохотлар самараси ўлароқ, Ўзбекистон дунёдаги энг илгор демократик давлатлар қаторидан мустақкам ўрин эгалламоқда. Жамият ҳаётидаги мустақкам барқарорлик, демократик ўзгаришлар йўлидаги собитқадамлик, мустақил юрийтилаётган ички ва ташқи сиёсат, инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг ҳуқуқий кафолатлари, ижтимоий-сиёсий ҳаётни эркинлаштириш, энг асосийси, биз танлаб олган йўлимизда онгишай, қатъият билан дадил оидлаётганимиз эришадиган улкан ютуқларимизнинг асосий омилли бўлмоқда.

Бугун буюк ва муқаддас Ватанининг камоллини, Мустақиллик аталмиш тотли неъматининг улғувор аҳамиятини, истиқлолнинг барча юртдошларимиз ҳаётида тутган ўрни ва ролини, онгу тафаккуримизда қилган оламшумул ўзгаришлари моҳиятини янада теранроқ англаб етмоқдамиз. Ўтган йиллар мобайнида босиб ўтган тараққий йўлимизга назар ташлар эканмиз, эски мафзурувий тизим ва ғоялардан бутунлай воз кечиб, янги жамият барпо этиш йўлида қўлга киритган ва бутун дунё аҳли ҳавас билан эътироф этаётган юксак марра ҳамда залворли ютуқларимиз барчамизга ғурур-ифтихор туйғуларини бахш этиши табиий.

Албатта, бу каби улғувор марраларни забт этишимизда мустақил ҳаётимизнинг муҳим ҳуқуқий асоси, тинч-осуда, фаровон турмушимизнинг мустақкам кафолати бўлган Конституцияимизнинг ўрни ва аҳамияти бекиёс. Шунинг алоҳида таъкидлаш жоизки, Бош Қонунимизда инсон омиллига эътибор энг юқори даражага олиб чиқилгани, инсон ҳуқуқи олий қадрияти сифатида белгилаб қўйилгани барча соҳаларда қўлга киритаётган мислсиз ютуқларимиз гаровидир.

Бир сўз билан айтганда, Асосий Қонунимизда замонавий конституциявий қурилиш йўналишида умумэтироф этилган ёндашулар ҳалқимизнинг бой тарихий, ҳуқуқий, маънавий-маърифий, ижтимоий таърибаси ва аънавалари билан узвий равишда уйғунлаштирилган ва унда халқро ҳуқуқий ҳужжатларнинг барча принципаал қондалари ўз аксини топган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси тузилиши ва мазмунига кўра, юртимиз ҳудудида амалда бўлган аввалги конституциялардан мутлақо фарқ қилади. Бу унинг миллий истиқлол ғояси билан сугорилганлиги, халқчиллиги ва демократик табиатида аяқол намоён бўлади. Қолаверса, Конституцияимизда миллийлик ва умуминсонийлик тамойилларига ҳам ўта нозиклик билан ёндашилган. Унинг устуворлиги ҳам жинси, миллати, дини, ирки, ёши, эътиқоди, ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар, барча фуқароларнинг тенг ҳуқуқлиги, инсон ҳуқуқлари ва эътиқод эркинлигини муайян даражада камситадиган бирорта ҳам модданнинг йўқлигидадир.

Мана йигирма бир йилдирки, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси мамлакатимизда ижтимоий муносабатлар соҳасида қабул қилинаётган барча ҳуқуқий ҳужжатлар учун тамал тоши бўлиб хизмат қилмоқда.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2010 йилнинг 12 ноябрь куни Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисида тақдим этилган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси" мамлакатимиз тараққийтини янги босқичга олиб чиқувчи, давлат ҳокимияти ва бошқарувини демократлаштириш, ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда бутунлай янги бир даврни бошлаб берувчи муҳим дастурий аҳамиятга молик ҳужжатдир.

Ортбошимиз турли йўналишларда тақлиф этган қонунчилик ташаббусларининг босқичма-босқич амалга оширилиб, ҳаётга жорий этилаётгани эса, халқимизнинг янада буюк марраларни эгаллашида мустақкам ҳуқуқий асосдир.

Албатта, ҳозирги тезкор ҳаёт динамикаси, мамлакатимизда олиб бориладиган барча соҳалардаги туб ва изчил ислохотлар, тараққийнинг янги бир янги даврига қадам ташлаш Конституцияимизга баъзи ўзгариш ва қўшимчалар киритишни ҳам тақозо этади. Бу жараён Бош Қонунимизнинг бутун мазмуни ва моҳиятини инкор этиш эмас, балки бунда фақат унинг айрим жиҳатларини реал турмуш тарзига мослаштириш ва юзага келиши кутилаётган янги муносабатларни тартибга солишга тайёрлаш ҳамда аниқлаштиришдан иборатдир.

Аслида бу каби ўзгариш ва қўшимчалар киритиш орқали Конституция янада муқаммаллаштирилади, лекин унинг асосий мазмуни-моҳиятига ҳеч қандай путур етмайди. Пировардида, Конституциянинг барқарорлиги таъминланиб, ҳаракат муддати узайтирилади.

Шу маънода, ҳозирга қадар Конституцияимизга давлат ва жамият ҳаётига тааллуқли ўта муҳим масалалар юзасидан бир неча тузатиш, ўзгариш ва қўшимчалар киритилганини таъкидлаш жоиз. Жумладан, 2002 йилнинг 27 январиди ўтказилган умумхалқ референдуми натижаларига кўра ҳамда унинг асосида Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 24 апрелда қабул қилинган Қонунига мувофиқ, Конституцияимизнинг XVIII, XIX, XX, XXIII бобларига ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 11 апрелда қабул қилинган Қонуни билан эса, Конституциянинг 89-моддасига, 93-моддасининг 15-бандига, 102-моддасининг 2-қисмига тузатишлар киритилди. Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 25 декабрдаги Қонунига асосан эса, 77-модданинг биринчи қисмига ўзгариш киритилди.

2011 йил 18 апрелда қабул қилинган Қонун билан Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 78, 80, 93, 96 ва 98-моддаларига ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Муҳтарам Президентимиз томонидан тақдим этилган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»га биноан Бош Қонунимизга киритилган мазкур ўзгариш ва қўшимчалар мамлакатимизни демократлаштириш билан боғлиқ ислохотларнинг янги босқичини бошлаб берди ва бу йўлда мустақкам ҳуқуқий асос сифатида хизмат қилади. Бош Қонунимизнинг 78, 80, 93, 96 ва 98-моддаларига киритилган ушбу ўзгариш ва қўшимчалар бир томондан давлат ҳокимияти ва бошқарувини янада демократлаштириш, ҳокимиятнинг учта субъекти — давлат бошлиги — Пре-

зидент, қонун чиқарувчи ва ижро этишчи ҳокимиятлар ўртасидаги ваколатларнинг мутаносиб равишда тақсимланганини таъминласа, бошқа томондан изчил давом этаётган социал-иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ислохотларни жадаллаштиришнинг муҳим ҳуқуқий кафолатига айланди.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 78-моддасига киритилган Бош вазирнинг мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг долзарб масалалари юзасидан ҳисоботларини эшитиш ва муҳокама қилиб бориш нормаси энг демократик тамойиллардан келиб чиққанини эътироф этиш жоиз.

Шунингдек, 80-моддага киритилган ўзгаришга мувофиқ, Олий Мажлис Сенатига Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ҳисоб палатаси раисини тайинлаш ва лавозимидан озод этиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлашдек яна бир мутлақ ваколат берилди. Бу эса ўз навбатида, Сенат ваколатларини янада кенгайтириш билан бирга, парламент назорати механизмидаги тақомиллаштириш имконини яратди.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президенти ваколатига берилгани эса, давлат бюджетининг мақсадли ижро этилиши устидан парламент назоратини амалга оширишга йўналтирилган. Худди шу модданинг 15-бандида вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимини эндиликда Президент Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг тақдимидаги биноан тайинлаши белгилаб қўйилди. Бундан асосий мақсад ҳуқуқат ва ҳуқуқат раҳбарининг мустақиллиги ва масъулиятини кучайтиришдир. Президентнинг Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисларида раислик қилишга ҳақли эканлиги ҳақида қоида эса, Конституциянинг 98-моддасидан 93-моддасининг 16-бандига ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 96-моддасига киритилган яна бир муҳим ўзгариш — мамлакат Президенти турли сабабларга кўра ўз вазифасини бажара олмайдиган вазият юзага келган тақдирда унинг вазифа ва ваколатлари вақтинча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раисининг зиммасига юклатилишидир. Бунда уч ой муддат ичда, "Ўзбекистон Республикаси Президентини сайлови тўғрисида"ги Қонунга тўлиқ риоя этган ҳолда мамлакат Президенти сайлови ўтказилиши зарурлиги қатъий қоида сифатида белгилаб қўйилди. Мазкур модданинг янги тахрирда баён этилиши аниқлиқни, яъни аввалги тахрири турлича талқин этишнинг олдини олишни назарда тутди.

Ва ниҳоят, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 98-моддасига киритилган ўзгаришларга асосан Бош вазир лавозимига номзод қўрсатиш ва уни тасдиқлашнинг демократик принципларини ифодалайдиган янги ҳуқуқий тартиб ўрнатилди. Яъни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини номзоди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига сайловларда энг кўп депутатлик ўрнини олган сиёсий партия ёки тенг миқдордаги депутатлик ўринларини қўлга киритган бир неча сиёсий партиялар томонидан тақлиф этилиши белгилаб қўйилди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига Бош вазирга нисбатан ишончсизлик вотумини билдириш ҳуқуқи ҳам берилди. Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Шухрат ДЕҲҚОНОВ,

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати

ваколатига тааллуқли масалалар юзасидан қарорлар қабул қилиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Президентининг ваколатлари доирасидан чиқарилиши давлат ҳокимияти ва бошқарувини демократлаштириш йўлида муҳим қадам бўлди.

Албатта, Ўзбекистон Республикаси Конституциясига киритилган юқоридаги ўзгариш ва қўшимчалар, энг аввало, парламент томонидан ўз ваколатларини амалга ошириш жараёнида ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанати тизимини шакллантириш, сиёсий партияларнинг жамият ҳаётидаги ролини янада мустақкамлаш, мамлакатимизни демократлаштириш ва либераллаштириш жараёнларининг жадал ривожланишида алоҳида аҳамият касб этади.

Биз бугун ҳуқуқий-демократик, эркин фуқаролик жамиятини барпо этиш йўлидан дадил оидламоқдамиз. Дунёдаги ривожланган демократик давлатлар қаторидан муносиб ўрин эгаллашга астойдил интилоқдамиз. Бундай давлатда ҳеч бир шахс, ҳеч бир фуқаро ўз ижтимоий-шахсий ҳаётини, ўзининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишни миллий Конституциясиз тасаввур қила олмайди. Чунки, ҳар бир шахс қундалиқ ҳаётида Конституцияда белгилаб қўйилган ҳуқуқ ва эркинликларига бевосита муурожаат қилади ҳамда ушбу Асосий Қонунга ўзининг ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатловчи олий юридик ҳужжат сифатида қаради. Шунинг учун ҳам демократик жамиятда яшаётган ҳар бир шахс Конституциянинг мазмуни-моҳиятини чуқур англаб олиши ҳамда шахсий ҳаётида учраб турадиган муаммоларнинг ечимини айнан Конституциядан топа билиши зарур.

Халқимизнинг сиёсий донолиги ва тафаккури маҳсули бўлган Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва унга уйғун равишда қабул қилинган қонунларимизга таяниб, мамлакатимизда амалга ошириладиган демократик ислохотлар, фуқаролик жамиятини ривожлантириш йўлида олиб бораётган саъй-ҳаракатларимизнинг барчаси Ватанимизнинг миллий манфаатларини таъминлашга қаратилгани барчамизга бирдек аён. Мақсадимиз, юрт тинчлиги, Ватан тарқийоти, халқ фаровонлиги — умуммиллий ғояси атрофида жипслашиб, ҳуқуқий демократик ва эркин фуқаролик жамиятини барпо этиш орқали дунёнинг энг ривожланган ва тараққий этган илгор давлатлари қаторида тенглар ичра тенг бўлиш, улара сафидан муносиб ўрин эгаллашдир.

Ана шу каби эзгу мақсадлар йўлида бир ёқадан бош чиқариб, аҳиллик ва ҳамжихатлик билан ҳаракат олиб бориш, Конституцияимизга, қонунларимизга ҳурмат билан қараш ва улара амал қилиш, ижтимоий-сиёсий фаоллигимизни, юрт тақдирига дахлдорлик ҳиссини янада ошириш, сиёсий ва ҳуқуқий маданиятимизни юксалтириб бориш барчамизнинг фуқаролик бурчимиз ва масъулиятимиздир. Ана шу бурч ва масъулиятни унутмасак, жамиятимизнинг демократик ислохотлар йўлидаги изчил тараққийоти, амалга ошириладиган сиёсий-ҳуқуқий ва ижтимоий-иқтисодий ислохотларимиз юқори самаларнинг бераверади ва биз кўзлаган улғувор марраларга, албатта етамиз.

Диққат! Диққат! Диққат!

Барча юридик ва жисмоний шахслар, шу жумладан, чет эл инвесторлари диққатига!

Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатини ривожлантириш Давлат қўмитасининг Қашқадар вилоят худудий бошқармаси, "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Қашқадар вилоят филиали бошлангич баҳоסי бошқарма-бошқич олиб бориш тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдоларига тақлиф этади.

Аукцион савдоларига қуйидаги давлат активлари қўйилади:
 Қашқадар вилояти Қарши шаҳар Ф.Гулом МФЙ Фузор кўчаси 10-уйда жойлашган Қарши шаҳар "Ободонлаштириш" бошқармасига қарашли "Омборхона" биносини бир қисми.

Аукцион қўйилган давлат активининг тавсифи ва шартлари:
 — умумий ер майdonи 886,58 кв.м.
 — бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 886,58 кв.м.
 — сотиб олиш қиймати қисқа муддатларда амалга ошириш.
Бошлангич нархи — 315 210 661 сўм.
 Балансда сакловчи: Қарши шаҳар "Шарқ" кўчаси 1-уйда жойлашган, Қарши шаҳар ҳокимлиги "Ободонлаштириш" бошқармаси.
 Фаолият соҳаси: Ободонлаштириш ва

қўқаламзорлаштириш ишлари.
 Савдо ташкилотчиси: "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Қашқадар вилояти филиали, Қарши шаҳри Қарликхона МФЙ, "Тошсарой" (собиқ М.Абдуллаева) кўчаси 20-уй. Телефон: (8-375) 225-44-58. Веб-сайт: www.1kms.uz. Электрон почта: rieltsavdo@inbox.uz. Лицензия: № RR 0001.
Аукцион савдоси 2014 йил 3 февраль кунин соат 10:00да Қашқадар вилояти, Қарши шаҳри Қарликхона МФЙ, "Тошсарой" (собиқ М.Абдуллаева) кўчаси 20-уй "Qashqadaryo Mulk markazi" МЧЖ биносининг мажлислар залида ўтказиладиган.

Аукцион савдоси шу кунин бўлиб ўтмаган тақдирда, такрорий савдолар 2014 йил 20 февраль, 10 март ва 31 март кунлари соат 10:00да бўлиб ўтади.
 Аукцион савдолари натижалари бўйича голиблик баённомаси имзоланган санадан бошлаб, 20 кундан кечикмай олди-сотди шартномаси тусзилади.
 Талабгорлар "Давлат активи" бошлангич баҳосининг 15 фоиздан кам бўлмаган миқдорда олдиндан Сотувчи "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Қашқадар вилояти филиалининг қуйидаги банк реквизитларига зақалат пулини тўлашлари лозим: АТИБ "Ипотэка" банк Қашқадар вилоят филиали 20208000004920609009, мфо: 00190, стир: 207122519.

йидаги банк реквизитларига зақалат пулини тўлашлари лозим: АТИБ "Ипотэка" банк Қашқадар вилоят филиали, 20208000004920609009, мфо: 00190, стир: 207122519

Аукционда қатнашишга буюртманома қабул қилиш билдиришнома эълон қилинган санадан бошланади ва билдиришномада кўрсатилган аукцион савдоси ўтказиладиган кунин савдо бошланишидан уч соат олдин тамом бўлади.

Аукционда қатнашиш учун савдо ташкилотчисига талабгор ёки унинг вакили аукцион ўтказиш тўғрисидаги эълонда белгиланган муддатларда шахсан ёки почта бўйича қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда аукционда қатнашишга буюртманомани икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар учун давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек тўлиқ ваколатли вакилнинг аукционда қатнашиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

жисмоний шахслар учун паспортнинг нусхаси, аукционда тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

аукцион тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига зақалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси.

Мурожаат учун манзил: Қарши шаҳри Қарликхона МФЙ, "Тошсарой" (собиқ М.Абдуллаева) кўчаси 20-уй.
Маълумотлар учун телефон: (8-375) 225-44-58. Факс: (8-375) 225-44-58.
Электрон почта: rieltsavdo@inbox.uz.
 Интернет тармоғидаги веб-сайт: www.1kms.uz, www.gki.uz, www.gkitorg.uz.
 Хурматли талбиркор ва ишбилармонлар! Савдоларни ўтказиш жараёнида қонун билан қўриқланадиган ҳуқуқларингиз бузилган тақдирда, Давлат рақобат қўмитасининг (8-371) 259-21-37 рақамли "Ишонч телефони"га зудлик билан хабар беришингиз сўралади!
Савдоларга марҳамат қилинг!
Хизматлар лицензияланган

Диққат! Диққат! Диққат!

Барча юридик ва жисмоний шахслар, шу жумладан, чет эл инвесторлари диққатига!

Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатини ривожлантириш Давлат қўмитаси Қашқадар вилоят худудий бошқармаси, "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Қашқадар вилоят филиали очиқ танлов савдосига тақлиф этади.
 Танлов савдоларига қуйидаги давлат активлари қўйилади:
 1. Қашқадар вилояти Қарши шаҳар Шайхали кўзғони худудига жойлашган Қарши шаҳар "Ободонлаштириш" бошқармасига қарашли "Шайхали" шаҳар врачлик пункти биноси.
 Танлов савдоларига қўйилган давлат активининг тавсифи:
 — умумий ер майdonи 463,71 кв.м.
 — бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 185,42 кв.м.
Бошлангич нархи — 40 828 316 сўм.
 Балансда сакловчи: Қарши шаҳар Шарқ кўчаси 1-уйда жойлашган, Қарши шаҳар "Ободонлаштириш" бошқармаси.
 Фаолият соҳаси: Ободонлаштириш ва қўқаламзорлаштириш ишлари.

лаштириш ишлари.
 Савдо ташкилотчиси: "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Қашқадар вилояти филиали, Қарши шаҳри Қарликхона МФЙ, "Тошсарой" (собиқ М.Абдуллаева) кўчаси 20-уй. Телефон: (8-375) 225-44-58. Веб-сайт: www.1kms.uz. Электрон почта: rieltsavdo@inbox.uz. Лицензия: № RR 0001.

Танлов савдолари натижалари бўйича голиблик баённомаси имзоланган санадан бошлаб, 20 кундан кечикмай олди-сотди шартномаси тусзилади.

Талабгорлар "Давлат активи" бошлангич баҳосининг 15 фоиздан кам бўлмаган миқдорда олдиндан Сотувчи "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Қашқадар вилояти филиалининг қуйидаги банк реквизитларига зақалат пулини тўлашлари лозим: АТИБ "Ипотэка" банк Қашқадар вилоят филиали 20208000004920609009, мфо: 00190, стир: 207122519.

Танловда қатнашишга буюртманома қабул қилиш билдиришнома эълон қилинган санадан бошланади ва билдиришномада кўрсатилган конвертларни очиб санаси кунин уч соат олдин тамом бўлади.

Инвестиция мажбуриятларининг ва бошқа мажбуриятларининг энг кам ҳаёми:
 — энг юқори сотиб олиш тўловини тақлиф этиш;
 — энг юқори миқдорда инвестиция киритиш мажбуриятини олиш;
 — сотиб олиш қиймати ва инвестиция киритиш қисқа муддатларда амалга ошириш;
 — янги иш ўринларини ташкил этиш мажбуриятини олиш.

Талабгорларнинг тақлифлари билдирилган конвертлари 2014 йил 3 февраль кунин соат 11:00да Давлат рақобат қўмитасининг Қашқадар вилоят худудий бошқармаси мажлислар залида (3-кават)да бўлиб ўтади.

Танлов савдоси шу кунин бўлиб ўтмаган тақдирда, такрорий савдолар 2014 йил 20 февраль, 10 март ва 31 март кунлари соат 11:00да бўлиб ўтади.

Танлов ҳужжатларини ва қўшимча маълумотларни олиш мумкин бўлган манзил: Қашқадар вилояти, Қарши шаҳри Қарликхона МФЙ, "Тошсарой" (собиқ М.Абдуллаева) кўчаси 20-уй "Qashqadaryo Mulk markazi" МЧЖ биноси.

Танлов ҳужжатлари талабгорларга уни олиш пайтида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг 2 (икки) баробари миқдордаги тўлов эзвация берилади.

Танлов ҳужжатларига тўловни тўлаш учун банк реквизитлари: "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Қашқадар вилояти филиалининг АТИБ "Ипотэка" банк Қашқадар вилоят филиали 20208000004920609009, мфо: 00190, стир: 207122519

Танловда қатнашиш учун савдо ташкилотчисига та-

лабгор ёки унинг вакили танлов ўтказиш тўғрисидаги эълонда белгиланган муддатларда чопар ёки почта орқали қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда танловда қатнашишга буюртманомани икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар учун давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек тўлиқ ваколатли вакилнинг танловда қатнашиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

жисмоний шахслар учун паспортнинг нусхаси, тўлиқ ваколатли вакил танловда қатнашган тақдирда, шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

танлов тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига зақалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси.

Танлов ҳужжатларига мувофиқ тусзилган ва қуйидагиларни ўз ичига оладиган икки нусхадаги озги ёпиштирилган конвертларга солинган танлов тақлифлари: сотиб олиш тўловларининг тақлиф этилаётган суммаси ва улари тўлаш муддати;

инвестиция мажбуриятларининг тақлиф этилаётган суммаси, улари тўлаш шакли, муддати ва шартлари; агар бу танлов шартларида белгиланган бўлса, қўшимча равишда талабгорнинг молиявий мустақиллигини ва (ёки) тегишли тармоққа олдин амалга оширилган инвестиция лойиҳаларини тасдиқлайдиган ҳужжатлар киритилиши мумкин.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабгорнинг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак. Танлов тақлифларининг амал қилиш муддати танлов ҳужжатларида белгиланади.

Мурожаат учун манзил: Қарши шаҳри Қарликхона МФЙ, "Тошсарой" (собиқ М.Абдуллаева) кўчаси 20-уй.
Маълумотлар учун телефон: (8-375) 225-44-58. Факс: (8-375) 225-44-58.
Электрон почта: rieltsavdo@inbox.uz. Интернет тармоғидаги веб-сайт: www.1kms.uz, www.gki.uz, www.gkitorg.uz.

Хурматли талбиркор ва ишбилармонлар! Савдоларни ўтказиш жараёнида қонун билан қўриқланадиган ҳуқуқларингиз бузилган тақдирда, Давлат рақобат қўмитасининг (8-371) 259-21-37 рақамли "Ишонч телефони"га зудлик билан хабар беришингиз сўралади!
Савдоларга марҳамат қилинг!
Хизматлар лицензияланган

Диққат! Диққат! Диққат!

Барча юридик ва жисмоний шахслар, шу жумладан, чет эл инвесторлари диққатига!

Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатини ривожлантириш Давлат қўмитаси Бухоро вилоят худудий бошқармаси ҳамда "Realtor-Consulting Group" МСНЖ Бухоро филиали бошлангич нархи бошқарма-бошқич олиб бориш тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдоларига тақлиф этади.
 Аукцион савдоларига қуйидаги давлат активи қўйилади.
 — Бухоро вилояти Шофиркон тумани Дурмон қишлоғи фуқаролар йиғини, Дурмон қишлоғида жойлашган Дурмон пилла қабул қилиш пункти ер участкасининг умумий майdonи 27109,14 кв. метр, бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 7213,6 кв. метр.

— Бухоро вилояти Шофиркон тумани Вардонзе қишлоқ фуқаролар йиғини, Янгибод қишлоғида жойлашган Инкубация биноси ер участкасининг умумий майdonи 1253,0 кв. метр, бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 182,6 кв. метр.

Аукционга қўйилган давлат активининг тавсифи: бино-иншоотлар ер участкасининг умумий майdonи 53309,5 кв. метр, бино ва иншоотларнинг умумий майdonи 14258,0 кв. метр.

Бошлангич нархи: 1 044 099 701 (бир миллиард қирқ тўрт миллион тўқсон тўққиз миң етти юз бир) сўм.

Балансда сакловчи: Бухоро вилояти Шофиркон туман ҳокимлиги ҳузурлиги ободонлаштириш бўлими.

Аукцион савдоси 2014 йил 21 январь кунин соат 14:00да Бухоро шаҳрида ўтказилади.

Аукцион савдоси шу кунин бўлиб ўтмаган тақдирда, такрорий савдолар 2014 йил 28 январь ва 4, 11 февраль кунлари соат 14:00да бўлиб ўтади.

Аукцион савдолари натижалари бўйича голиблик баённомаси имзоланган санадан бошлаб, 20 кундан кечикмай олди-сотди шартномаси тусзилади.

Талабгорлар давлат активи бошлангич нархининг 15 фоиздан кам бўлмаган, яъни 156 614 956 (бир юз эллик олти

миллион олти юз ўн тўрт миң тўққиз юз эллик олти) сўм миқдорда олдиндан "Realtor-Consulting Group" МСНЖ Бухоро филиалининг қуйидаги банк реквизитларига зақалат пулини тўлашлари лозим:

ХХТТ 83400, СТИР 207186573, МФО 00115, ОАТБ "Қишлоқ қурилиш" Бухоро минтақавий филиалидаги ҳ/р 20208000500234536002.

Аукционда қатнашишга буюртманома қабул қилиш билдиришнома эълон қилинган санадан бошланади ва билдиришномада кўрсатилган аукцион савдоси ўтказиладиган кунин савдо бошланишидан уч соат олдин тамом бўлади.

Аукционда қатнашиш учун савдо ташкилотчисига талабгор ёки унинг вакили аукцион ўтказиш тўғрисидаги эълонда белгиланган муддатларда шахсан ёки почта бўйича қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда аукционда қатнашишга буюртманомани икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар учун — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек тўлиқ ваколатли вакилнинг аукционда қатнашиш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

жисмоний шахслар учун — паспортнинг нусхаси, аукционда тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

аукцион тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига зақалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси.

Савдо ташкилотчиси: "Realtor-Consulting Group" МСНЖ Бухоро филиали.
Мурожаат учун манзил: Бухоро шаҳар Мустақиллик кўчаси 10-уй.
Маълумотлар учун телефонлар: 8(365) 221-59-24
E-mail: rg.group@inbox.ru.
Интернет тармоғидаги веб-сайт: www.gki.uz, www.gkitorg.uz.
 Хурматли талбиркорлар ва ишбилармонлар! Савдоларни ўтказиш жараёнида қонун билан қўриқланадиган ҳуқуқларингиз бузилган тақдирда, Давлат рақобат қўмитасининг (8-371) 259-21-37 рақамли "Ишонч телефони"га зудлик билан хабар беришингиз сўралади!
Савдоларга марҳамат қилинг!
Хизматлар лицензияланган

Халқ фаровонлигини кўзлаб

Иқтисодий тараққиётга эришишда банкларнинг аҳамияти беқиёслиги бугун ҳаммага маълум. Шу боис мамлакатимизда ҳар бир соҳада, шу жумладан, sanoat, қишлоқ хўжалиги, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда, оилалар фаровонлигини оширишда уларнинг молиявий кўмагига таянган ҳолда иш олиб бораётганлиги халқ фаровонлигининг ошишида ютуқлар омили бўлмоқда. Хусусан, Давлат тижорат «Халқ банки»нинг Андижон вилоят филиали томонидан ҳудуд иқтисодиётини юксалтириш, аҳоли турмуш фаровонлигини яхшилаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Жумладан, Андижон вилояти Балиқчи туманидаги Чинобод шаҳарчаси аҳолиси ўзининг тадбиркорлиги билан ажралиб туради. Шулардан бири ёш чевар Феруза Ваҳобова Давлат тижорат «Халқ банки» туман филиалидан 10 миллион сўм кредит олиб, уй шароитида аёллар кўйлаги ва пардалар тикишни йўлга қўйди. Узда мавжуд тикув машинасига қўшимча 4 донга «Чайка» тикув машинаси ва 2 та оверлок сотиб олиб, шоғирдларни ёнига чорлади.

— Авваллари бир неча бор истеъмол кредити ҳисобига мебель, телевизор каби буюмлар олган эдик, — дейди унинг турмуш урғоги Дилшодбек Ваҳобов. — Шу сабаб банк ходимларига ниятларимизни айтганимизда улар ёрдамга келдилар. Қисқа фурсатда бизнес режа ишлаб чиқиб, керакли ҳужжатларни расмийлаштиришга қяндан ёрдам бердилар. Ишлар юришиб кетди. Тўрт нафар коллеж битирувчиларини қабул қилдик. Май ойида тикувчиликни йўлга қўйган бўлсак, бугунга келиб кредитни қайтармоқдамиз. Ҳозирча уй шароитида меҳнат қилаётган бўлсак, кейинги мақсадимиз яна кредит олиб, 20-25 кишига мўлкалланган алоҳида тикувчилик цехи куриш.

Ҳа, бу каби тадбиркорлар нафақат Чинободда, балки бутун вилоятда қўллаб-қўллабди. Мебелсоз Бобжон Маҳамматов ҳам қўшдан буён тадбиркорликни режалаштириб юрган эди.

— Аҳоли даромадларининг кўпайиши, турмуш маданиятининг юксалиши, янги-янги турар жойларнинг курилиши уй-жойдорларга бўлган талабни оширди, — дейди Бобжон. — Бундан бир неча йил муқаддам «Сапфир бизнес элти» масъулияти чекланган жамиятини ташкил этдим. 2011 йилда «Халқ банки»нинг Андижон шаҳар филиали имтиёзли шартлар асосида 40 миллион сўм кредит берди.

Хитой давлатининг Урумчи шаҳридаги мебель фабрикасига бориб, янги техноло-

гиялар билан танишдим ва ускуналар сотиб олдим. 4-5 турдаги замонавий ётоқхона, ошхона гарнитурлари, офислар учун мебеллар ишлаб чиқармоқдамиз. Банкнинг менга яратган яна бир қўлайлиги — истеъмол кредити олаётган (асосан ўқитувчи ва тибиёт ходимлари)ларга менинг маҳсулотимга харидор бўлишни тавсия этадилар. Миқозлар ютуғи бизнинг мебелларнинг арзонлигидадир.

Тадбиркор 2012 йилда кредитни тўла қайтариб бўлиб, жорий йилда 89 миллион сўм миқдоридagi янги кредитни расмийлаштирди. Ҳозирда цехни қайта қуриб, ишчилар учун барча шароитлар яратилмоқда. Б.Маҳамматов келажакда хитойлик ҳамкорлари билан манфаатли шартнома имзолашни ният қилган. Режалари амалга ошган тақдирда коллеж битирувчилари учун қўшимча иш ўринлари яратилади.

Хўжабод тумани ҳам вилоятнинг жадал ривожланаётган ҳудудларидан ҳисобланади. Кейинги бир неча йил давомида амалга оширилган кенг қўламли қайта қуриш, ободонлаштириш ишлари натижасида туман марказида ўнлаб янги хизмат кўрсатиш ва сервис шоҳобчалари, савдо корхоналари, ишлаб чиқариш объектлари барпо этилди. Тадбиркорлар учун имкониятлар кенгайди. Шуларни инобатга олиб, ёш тадбиркор «Фаровон либ шодлиги» масъулияти чекланган жамият раҳбари Фаруҳ Убайдуллоев «Халқ банки» Хўжабод тумани филиалидан 100 миллион сўм кредит олди. 3 та иш ўрни яратди. Ҳисоб-китоб пухта бўлганлиги боис кредитни қисқа фурсатда қайтаришга муваффақ бўлди.

— Банк ходимлари билан ҳар қандай масалани ижобий ҳал этиб келамиз, — дейди тадбиркор. — Улар керакли маслаҳатларни бериш, зарур ҳужжатларни тайёрлаш ва расмийлаштиришга ёрдам берадилар. Ҳозирда ҳам «Озёқ-овқат маҳсулотлари сотишни кенгайтириш» лойиҳаси

устида ишладик. Энди 200 миллион сўм кредит олиш арасидан. Уни ҳам бир йил мубайнида қайтариш имконияти мавжуд.

Банкнинг туман филиали кредит бўлими бошлиғи Машҳурбек Эргашевнинг таъкидлашича, савдо соҳасига ажратилаган кредитлар тез қайтарилиш ва нақд пул тушумини кўпайтириш имкониятини яратди. Бундан ташқари, коллеж битирувчиларига имтиёзли равишда кредит маблағлари тақдим этилиши ҳам яхши йўлга қўйилган. Жумладан, шу йилнинг узида коллеж битирувчиларидан Дилафруз Аббосовага чорвачиликни ривожлантириш учун 3 миллион сўм, савдо-сотiq фаолиятини йўлга қўйиш учун Авазбек Муминовга 18 миллион сўм маблағ берилди.

Ушбу сисбат барча шаҳар ва туман филиалларида изчил давом эттирилмоқда. Жумладан, коллеж битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш мақсадида «Халқ банки» Андижон вилоят филиали томонидан жорий йилда 1529,9 миллион сўм кредит ажратилди.

— Кредит портфелини таҳлил қилдиликдан бўлсак, жорий йилнинг 1 декабрь ҳолатига ушбу маблағ 67948,8 миллион сўмга етди, — дейди «Халқ банки» Андижон вилоят филиали бошлиғи ўринбосари Раҳимбек Юнусов. — Шундан соҳалар бўйича тақсимланганда 6860,6 миллион сўм савдо, 3467,8 миллион сўм sanoat, 16557,2 миллион сўм қишлоқ хўжалиги, 1543,2 миллион сўм курилиш йўналишидаги лойиҳаларга ажратилди. 22344,5 миллион сўм

миқдоридаги қолган маблағ бошқа соҳаларга ажратилди. Миқозларимизнинг кредит ресурслардан самарали фойдаланишлари натижасида йил бошидан буён 947 та иш ўринлари яратилди.

Банк томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 21 декабрга «Фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонунини амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида»ги 595-сонли Қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 28 июндаги «Жамғариб бориладиган пенсия тизимини такомиллаштириш ва техника билан жиҳозлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори асосида Андижон вилояти бўйича 2013 йил 1 декабрь ҳолатига жами 31 810 та корхона ва ташкилотлар томонидан 685 882 та фуқарога шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб varaғи очилган. Бундан ташқари, тизимда ихтиёрийлик асосида қатнашиб келаётган фуқаролар томонидан жалб қилинган ихтиёрий маблағлар қолдиғи 953,0 миллион сўмни ташкил этади.

Мухтасар қилиб айтганда, Юртбошимиз томонидан мамлакатимиздаги тадбиркорлар, ишбилармонлар, ёшлар ва ёш оилалар ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётганлиги Давлат-тижорат «Халқ банки»нинг Андижон вилоят филиали томонидан амалга оширилаётган ана шундай эзгу ишлар мисолида яққол намоён бўлмоқда.

Банк матбуот хизмати

Ишончли ҳамкор муваффақиятлар гаровидир

Республикамизда Мухтарам Президентимиз раҳнамолигида олиб борилаётган ислохотлар натижасида тадбиркорлик ва кичик бизнес субъектлари ривож учун чексиз имкониятлар яратилган бўлиб, улар томонидан сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва хизматлар кўрсатиш борасида кенг қўламли ишлар олиб борилаётган. Иқтисодиётимизнинг юқори суръатларда ўсиб бораётганлиги, мамлакатимиз бозорлари турли маҳсулотлар ва хизматлар билан тўлиб бораётганлиги ҳамда республикамиз аҳолисининг турмуш фаровонлиги кундан-кунга яхшилангани бораётганлиги бунинг яққол далилидир. Ҳозирги кунда ички ва ташқи бозорларга товарлар ва хизматлар етказиб беришда тадбиркорлик субъектлари ўртасида ниҳоятда кучли рақобатни кузатишимиз мумкин. Айниқса, жадвал суръатларда ривожланган бораётган sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқариш соҳаси мамлакатимиз иқтисодиётининг негизига айланиб бормоқда.

Биз ҳам сутни қайта ишлаб, юқори сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва аҳоли эҳтиёжларини қондириш мак-

садида «Yangiyo'l Pishloq Sanoat» хусусий корхонасини ташкил қилдик. Корхонамиз 2009 йилда ташкил қилиниб, ҳисоб рақамимизни «Асака» банк Тошкент вилоят филиалида очиб, фаолиятимизни йўлга қўйдик. Корхонамиз фаолиятининг барқарор йўлга қўйилишига биринчидан, биз тадбиркорларга республикамизда қўлай шароитлар яратилгани бўлса, иккинчидан, биз ишлаб чиқараётган маҳсулотларга бўлган талабни кундан-кунга ошиб бориши сабаб бўлмоқда.

Корхонамиз фаолиятини янада кенгайтириш ва ривожлантиришни мақсад қилдик ҳамда мақсадимизни амалга ошириш мақсадида «Асака» банк Тошкент вилоят филиалига тегишли ҳужжатларнинг тақдим қилдик. Банк мутахассислари томонидан биз тақдим қилган бизнес режамиз истиқболли деб топилди, қисқа муддатда корхонамизга кредит ажратиш бўйича ижобий қарор чиқарилди. Эътиборлиси шундаки, банк ходимларининг ўз ишининг устаси эканлиги, лойиҳамизни амалга оширишда ўзларининг малакали тақлифлари ва маслаҳатларини берганликлари лойиҳамизнинг амалга ошиш жараёнини янада тезлаштириб юборди.

Банқдан олинган кредит ҳисобига сўт маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳамжамини икки бараварга оширдик, маҳсулот

турларини кўпайтиришга эришдик. Шу билан бирга, янги лойиҳамиз натижасида 6 та янги иш ўринлари яратилди. Жорий йилнинг ўтган даври мубайнида 220 млн. сўмга яқин юқори сифатли пишлоқ ва бошқа сўт маҳсулотлари ишлаб чиқардик ҳамда Тошкент шаҳри ва вилояти аҳолисига етказдик. Келгусида йилга 400 млн. сўмдан зиёд миқдорда аъло сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва аҳолига етказишни мақсад қилганмиз.

Бизнинг бундай муваффақиятга эри-

шимизда «Асака» банкнинг кўмаги юқори эканлигини таъкидлашимиз лозим. Биз «Асака» банкда ҳисоб рақамимизни очиб янгилошмаганлигимизга яна бир бор ишонч билан қилдик ва банк хизматларидан миннатдормиз. Корхонамизнинг фаолият юритишида «Асака» банк кўмагида бундан-да истиқболли лойиҳаларни амалга оширишга бел боьланганмиз.

Матрасул ФОЙИБОВ,
«Yangi yo'l Pishloq Sanoat»
хусусий корхонаси раҳбари

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси «Huquq» газетаси жамоаси таҳририят бўлим муҳаррири Гофиржон Алимовга укаси **Комилжон АЛИМОВ**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази ҳамда Самарқанд вилоят прокуратураси жамоалари прокуратура фахрийси **Ҳайдар ИСЛОМОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Самарқанд вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси Рустам Исомовга отаси **Ҳайдар отанинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKUMOV

Tahrir hay'ati:
Hakimboy HALIMOV
Abbosxon SANGINOV
Muxtor ZOIROV
Gulnoza RAHIMOVA

Baxtiyor NAZAROV
(Bosh muharrir o'rinbosari)
Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul ko'rib v.b.)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,
Faks: 233-10-53,
233-64-85

E-mail:
huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftanang payshanba kundari chiqadi.
Sotuviga kelishilgan marxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqir qilinmaydi va egalariga qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

«HUQUQ» materiallarini ko' chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
□ — tijrat material.
Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma j-8872. 49 811 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terilva va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: O' .DEHQONOV
Sahifalovchi: S.BOBOJONOV
Navbatchi: O' .DEHQONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.
Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2008-yil 12-oktabrda O188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004

Юрт ободлиги ва халқимиз фаровонлиги йўлида

Маълумки, Президентимизнинг 2006 йил 5 майдаги "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банкни ташкил этиш тўғрисидаги Фармони асосида иш бошлаган маъмур муассасаси барқарор ва ишончли микроолиявий ташкилот сифатида юртимиз молия бозорига фаолият юртиб келмоқда.

Банк "Обод турмуш йили" Давлат дастурида белгилаб берилган устувор йўналишлар ижросини таъминлаш борасида қизгин фаолият олиб борди. Хусусан, иш билан бандликни ошириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, фермерликни янада ривожлантириш, оилаларни янада мустаҳкамлаш ҳамда аёлларни иқтисодиётнинг турли тармоқлари ва соҳаларидаги фаолиятини муносиб рағбатлантириш, уларнинг ўз иқтидорини намоён этиши ва уй-рўзгордаги ишларини энгиллаштириш учун қўлай ижтимоий-маиший шароитлар яратиш чора-тадбирларини амалга ошириш асосий йўналишлардан бири ҳисобланади. Аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш, сифатини ошириш, ижтимоий соҳа муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва ишини яхшилаш мақсадида "Обод турмуш йили" Давлат дастури тадбирларини фаол амалга оширишни таъминлаш чора-тадбирлари доирасида "Микрокредитбанк" очик акциядор-

лик тижорат банки томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига жорий йилнинг ўтган ойлари давомида жами 490 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилган. Хусусан, кўрсатилган имтиёзли микроолиявий хизматлар миқдори 234 млрд. сўмни ташкил этди. Шунингдек, банк томонидан биргина кўрсатилган имтиёзли микроолиявий хизматлар ҳисобидан юз мингдан зиёд янги иш ўринлари ташкил этилди. Ҳақиқатдан ҳам, ўтиб бораётган "Обод турмуш йили" "Микрокредитбанк" учун нихоятда самарали йил бўлди, деб айтишмиш мумкин. Банк асосий эътиборини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ва фермерликни ривожлантириш, яқка тартибдаги меҳнат фаолияти, оилавий тадбиркорлик ва касаначиликни ривожлантириш йўли билан янги иш ўринлари яратиш борасида салмоқли натижаларга эришди. Хусусан, банк томонидан кредитлар ажратиш қўлами ҳам барқарор ўсиб борди.

Давлатимиз томонидан таълим му-

ассасалари битирувчиларининг эгалланган билим ва касб-хўнарсиз кўникмаларини ҳаётда қўллаш, уларга доимо ёрдам кўрсатишга эътибор қаратиб келинади. Хусусан, 2014 йилда янги иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастурида касб-хўнарсиз коллежлари битирувчиларини эгаллаган мутахассисликлари бўйича иш жойлари билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилиб, 500 мингдан зиёд ёш йигит-қизларни иш билан таъминлаш кўзда тутилган.

Бу каби эзгу ишларга молия муассасалари, хусусан, "Микрокредитбанк" ҳам ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда. Банк ўз бизнесини йўлга қўйиш истидада бўлган, бугунги кунда меҳнат бозорига кириб келаётган ёшлар, жумладан, касб-хўнарсиз коллежлари битирувчиларининг тадбиркорлик фаолиятини молиявий қўллаб-қувватлаш борасида самарали фаолият олиб бормоқда. Пойтахтимизда бўлиб ўтган аънавий "BankExpo-2013" кўргазмасида "Микрокредитбанк" танлов натижаларига кўра "Таълим муассасалари битирувчиларини қўллаб-қувватловчи энг яхши банк" дея эътироф этилган ҳам фикримиз исботидир. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасидаги юқори технология ва инновацион лойиҳаларни, чекка туманларда жойлашган ишлаб чиқариш микрофирмалари, кичик корхоналар, деҳқон

ва фермер хўжаликлари лойиҳалари ҳамда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланмоқчи бўлган таълим муассасалари битирувчиларини иш билан бандлигини таъминлаш борасида салмоқли натижаларга эришиляпти. Айни пайтда банк томонидан ёш тадбиркорларига 37,9 млрд. сўм миқдорда кредитлар ажратилди. Бу борадаги ишларни янада жонлантириш мақсадида 2014 йилда ҳам вилоятлардаги таълим муассасалари билан ҳамкорликда "Банк ва коллеж ҳамкорлиги" лойиҳаси ҳамда "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати билан ҳамкорликда "Ёш тадбиркор — юртга мадақдор", "Менинг бизнес гоям" лойиҳаларини амалга ошириш режалаштирилмоқда.

Булардан кўриниб турибдики, "Микрокредитбанк" бугунги кунда мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасида муайян тажрибага ҳамда молия бозорига ўз ўрнига эга. Банк 2014 йилда ҳам янги иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлашда, "Соғлом бола йили" Давлат дастурини муваффақиятли амалга оширишда, ислохотларимизни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти куришда, юрт ободлиги ва халқимиз фаровонлиги йўлидаги ишларда муносиб иштирок этади.

Банк матбуот хизмати

ҲУРМАТЛИ ЮРТДОШЛАР!

«Асака» банк (ОАЖ) жамоаси

Сизларни кириб келган янги — 2014 йил билан табриклайди ва қуйидаги миллий валютадаги муддатли янги омонат турини таклиф этади.

«ЯНГИ ЙИЛ 2014»

Ушбу омонатнинг сақланиш муддати 12 ой бўлиб, ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат муддати тугаганидан сўнг берилади.

Ушбу омонат турини банкнинг барча филиалларида очиб мумкин. Мурожаат учун: «Асака» банк (ОАЖ) филиаллари телефонлари: 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

Филиаллар	Код	Телефон	Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13	Наманган вилоят филиали	369	226-94-75
Автотранспорт филиали	371	120-39-95	Навоий вилоят филиали	436	223-54-32
Шайхонтоҳур филиали	371	140-39-36	Зарафшон филиали	436	573-18-78
Юнусобод филиали	371	221-80-67	Бухоро вилоят филиали	365	223-71-94
Сирғали филиали	371	258-67-49	Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13	Самарқанд вилоят филиали	366	231-08-86
Андижон вилоят филиали	374	224-40-96	Афросиёб филиали	366	221-77-56
Асака филиали	374	233-13-69	Қашқадарё вилоят филиали	375	221-12-93
Фарҳод филиали	374	226-97-53	Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Фарғона вилоят филиали	373	224-70-83	Қорақалпоғистон филиали	361	770-60-59
Марғилон филиали	373	237-12-37	Хоразм вилоят филиали	362	226-97-78
Олтиариқ филиали	373	432-10-11	Сирдарё вилоят филиали	367	225-44-03
Кўқон филиали	373	552-61-04	Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

Барча омонатларингиз Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди томонидан кафолатланади.

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод;
- маълумотлари сир сақланиши тўлиқ кафолатланади;
- эгалик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда;
- миқдори чекланмаган.

«Асака» банк (ОАЖ)
сармоянгиз сақланиши
ва кўпайишини кафолатлайди.

Хизматлар лицензияланган